

Konstnärsnämndens krisstipendier till konstnärer 2020

En uppföljning av utformning, målgrupper och utfall

Konstnärsnämndens krisstipendier till konstnärer 2020

Rapport 2021:1

© Konstnärsnämnden 2021

ISBN 978-91-984994-7-6

Dnr: KN 2021/8537

Ansvarig utgivare: Anna Söderbäck

Huvudansvarig för rapporten har varit utredare Emma Bergmark i samverkan med övriga medarbetare på Konstnärsnämnden.

Konstnärsnämnden

Maria skolgata 83, 118 53 Stockholm

Tel: 08- 50 65 50 00

info@konstnarsnamnden.se

www.konstnarsnamnden.se

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande slutsatser	5
1.1	Hur har krisstipendierna utformats?	5
1.2	Hur har krisstipendierna nått ut?	6
1.3	Har kommunikationen om krisstipendierna nått fram?	6
1.4	Hur ser behoven av stödåtgärder ut framöver för yrkesverksamma konstnärer?	7
2	Inledning	9
2.1	Uppdrag och bakgrund	9
2.2	Restriktioner som påverkat konstnärers ekonomi under 2020	9
2.3	Statliga krisstöd 2020	10
2.4	Syfte och frågeställningar	10
2.5	Underlag och ordförklaringar	11
3	Konstnärsnämndens stipendier och bidrag 2020	12
3.1	Konstnärsnämndens uppdrag	12
3.2	Fördelade belopp 2020	12
3.3	Utformning och kriterier	13
4	Fördelning av stipendier och bidrag 2020	17
4.1	Fördelning av belopp och antal stipendier per konstområde	17
4.2	Kön, ålder, yrken och utbildning	19
4.3	Geografisk fördelning	22
4.4	Konstnärernas inkomster	23
4.5	Förekomst av företag och fördelning på företagsform	25
5	Iakttagelser och utfall för olika konstområden	28
5.1	Musik	28
5.2	Bild och form	29
5.3	Teater	30
5.4	Dans och cirkus	31
5.5	Film	33
6	Kommunikation om stipendieutlysningar	35
6.1	Hur nådde informationen om krisstipendierna ut?	35
7	Tabellbilaga	37

1 Sammanfattande slutsatser

Coronapandemin har haft stor påverkan på hela kulturlivet. Konstnärer har drabbats hårt ekonomiskt. Därför fick Konstnärsnämnden i uppdrag från regeringen att fördela krisstöd till enskilda yrkesverksamma konstnärer vid två tillfällen under 2020. Denna rapport är en uppföljning av dessa krisstöd. Uppföljningen innefattar även en analys av myndighetens ordinarie bidragsgivning och vilka slutsatser som kan dras av denna.¹ Syftet med denna uppföljning är att vara ett kunskapsstöd till regeringen och myndigheten i det fortsatta arbetet med att utveckla stödåtgärder.

I rapporten beskriver vi utfallet av krisstipendierna och den ordinarie bidragsgivningen 2020. Krisstipendiernas syfte var primärt att ge ekonomiskt stöd i en kris, medan de ordinarie stöden primärt syftar till att främja konstnärlig utveckling. Jämförelsen ger en samlad bild av de stöd som vi fördelat till konstnärer under 2020.

Konstnärsnämnden fördelade krisstöd vid två tillfällen. Vid det första tillfället fick myndigheten 70 miljoner kronor och vid det andra 220 miljoner kronor att fördela. Det kan jämföras med den ordinarie bidragsgivningen inom vilken vi fördelade 174 miljoner kronor. Totalt beviljades 1 956 krisstipendier i första fördelningen och 4 357 krisstipendier i andra fördelningen. I den ordinarie verksamheten beviljades 1 502 stipendier och bidrag. I Krisstipendium 1 beviljades 59 procent av ansökningarna, i Krisstipendium 2 beviljades 93 procent, medan det i de ordinarie bidragsomgångarna beviljades 24 procent. I rapporten beskrivs vidare de beviljade stöden utifrån följande variabler: konstområde, kön, ålder, utbildningsnivå, geografisk hemvist, inkomstnivå samt andel med näringsverksamhet.

En generell trend är att det efterhand blivit fler ansökningar till våra ordinarie arbetsstipendier ju längre pandemin pågår. Det beror förstås på krisen i sig, men också att fler yrkesverksamma konstnärer i och med krisstipendierna har fått upp ögonen för vår ordinarie bidragsgivning. Däremot har det blivit färre ansökningar till internationella utbyten och resor, vilket kan härledas till den osäkra situationen gällande resor. Det har lett till att Konstnärsnämnden kunnat omfördela befintliga medel, från internationellt utbyte och resor samt från övrig internationell verksamhet, till ettåriga arbetsstipendier inom samtliga konstområden. Detta resulterade i att cirka 100 extra arbetsstipendier kunde fördelas i en första omgång i mars och därefter ytterligare 126 arbetsstipendier i slutet av året.²

1.1 Hur har krisstipendierna utformats?

Konstnärsnämndens ordinarie stipendier och bidrag riktar sig till yrkesverksamma konstnärer inom bild, form, musik, teater, dans, cirkus och film. De syftar till att ge yrkesverksamma konstnärer möjlighet till konstnärlig utveckling. Ansökningarna bedöms av sakkunniga beslutandegrupper utifrån konstnärlig kvalitet. Även ekonomiskt behov tas hänsyn till.

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Konstnärsnämnden.

² Konstnärsnämndens årsredovisning 2020. Konstnärsnämnden 2021.

Eftersom krisstipendiernas primära syfte var ekonomiskt stöd i en kris, utformades nya kriterier och prioriteringsgrunder. Krisstipendierna riktade sig till alla yrkesverksamma konstnärer.

Krisstipendium 1 syftade till att ge en kompensation för intäktsbortfall till följd av inställda eller uppskjutna konstnärliga uppdrag. Intäktsbortfallet skulle styrkas med avtal, kontrakt eller annan dokumentation.

Krisstipendium 2 riktade sig också till gruppen yrkesverksamma konstnärer, men kravet på styrkt intäktsbortfall togs bort. De sökande skulle intyga att de drabbats ekonomiskt av pandemin, men de behövde inte styrka det med skriftliga underlag. Syftet med förändringen var att konstnärer inom alla konstområden skulle kunna söka på likartade villkor.

Prioriteringsgrunderna för Krisstipendium 2 utformades på ett sätt som närmade sig Konstnärsnämndens ordinarie bidragsgivning. I stället för bevisat intäktsbortfall låg fokus på att bedöma om den sökande var yrkesverksam som konstnär samt om den konstnärliga verksamheten var på en professionell nivå.³ Med professionell nivå menades att konstnären var verksam i ett konstnärligt sammanhang.

1.2 Hur har krisstipendierna nått ut?

De som beviljades stipendium i den första omgången var de som kunde uppvisa dokumenterade intäktsbortfall. På denna punkt var skillnaden stor mellan konstområdena. Inom bild- och formområdet var det svårt att styrka inkomster från exempelvis förväntad försäljning. Men även överlag fanns stora brister i fråga om skriftliga intyg/avtal eftersom muntliga avtal är vanligt förekommande. Yrkesgrupper som befinner sig inom den utpräglat kommersiella marknaden visade sig ofta ha bättre och tydligare avtal.

De som beviljades stipendium i andra omgången var de som bedömdes vara yrkesverksamma konstnärer i tillräcklig omfattning och verksamma i ett konstnärligt professionellt sammanhang. Eftersom det var relativt få sökanden till Krisstipendium 2, i förhållande till det tillgängliga beloppet som fanns att fördela, blev beviljandegraden hög.

Båda krisstipendierna nådde ut till en bredare grupp yrkesverksamma konstnärer än de som generellt söker/beviljas Konstnärsnämndens ordinarie stöd. Men i det andra stipendiet låg de närmare Konstnärsnämndens ordinarie målgrupp. I Krisstipendium 1 var det 62 procent som aldrig tidigare sökt stipendium hos myndigheten och i Krisstipendium 2 var det 23 procent, vilket visar på att målgruppen breddats vid bägge utlysningarna.

1.3 Har kommunikationen om krisstipendierna nått fram?

På grund av det akuta läget var det angeläget med en snabb, effektiv och rättssäker handläggning. Ansökningstiden för Krisstipendium 1 och Krisstipendium 2 var 16 respektive 15 dagar. Målsättningen var att Krisstipendium 1 skulle betalas ut före midsommar och Krisstipendium 2 före nyår. De totala beredningstiderna för dessa stipendier blev på grund av detta betydligt kortare än normalt.

³ Riktlinjer för krisstipendierna som beslutats av Konstnärsnämndens styrelse.

Målgruppen för krisstipendierna var bredare än för ordinarie bidragsgivning och målsättningen var att nå ut till hela konstnärgruppen. I arbetet med att sprida information om krisstödet användes myndighetens alla kommunikationskanaler och med kraftigt ökad frekvens.

Antal sökande till Krisstipendium 2 var lägre än förväntat med tanke på att kravet på dokumenterat intäktsbortfall tagits bort. Vi ställde därför frågan om kommunikationen om stipendiet och dess kriterier nådde fram. Vi kan konstatera att den mediala uppmärksamheten kring krisstöden bidrog positivt och att myndighetens egna informationsinsatser också var effektiva. Trots att vi informerade brett i olika kanaler har det funnits vissa oklarheter och missuppfattningar som kan ha påverkat utfallet negativt, i vissa fall. En ytterligare förklaring kan vara att ansökningsperioden var relativt kort och att det under tidig höst fanns en tro på att pandemin var i avtagande och uppdrag började bokas.

1.4 Hur ser behoven av stödåtgärder ut framöver för yrkesverksamma konstnärer?

Antalet yrkesverksamma konstnärer i Sverige uppskattas av flera källor till mellan 30 000 och 40 000 individer. I gruppen ingår konstnärer med anställning, näringsverksamhet och de som kombinerar anställning med företagande.

Cirka 5 000 konstnärer söker årligen Konstnärsnämndens ordinarie stipendier och bidrag. Antalet sökande till krisstipendierna var drygt 3 300 till den första utlysningen och ungefär 4 700 till den andra. De som sökte krisstipendierna hade i hög utsträckning egen näringsverksamhet (för Krisstipendium 2 hade hela 85 procent näringsverksamhet), vilket tyder på att de framför allt är frilansare utan någon fast anställning. Antalet sökande till Krisstipendium 3 var cirka 7 300 då ansökningsperioden stängde den 3 februari 2021, vilket visar på ett fortsatt stort behov.

Att bedöma och förutsäga behoven hos konstnärerna framåt låter sig inte göras, eftersom pandemins utveckling inte kan förutsägas. Vi vet att vissa konstnärer som inte primärt arbetar publikt har kunnat fortsätta arbeta inom sitt konstområde. Viss verksamhet pågår i liten skala anpassad till restriktionerna. Sedan våren 2020 har det varit svårt att få nya kontrakt. Spelplatser, arrangörer, kommunala och regionala bokare har inte kunnat eller velat boka på grund av osäkerheten kring pandemins utveckling. De konstnärer som förlorat uppdrag och arbeten har använt olika strategier för att klara sig: ta anställning utanför kulturbranschen, börja studera eller söka olika krisstöd. En del har kunnat korttidspmitteras, men många har drabbats hårt ekonomiskt. Tyvärr har vi inte siffror på hur många som kunnat fortsätta arbeta respektive behövt ta till andra lösningar. För enskilda konstnärer handlar det främst om att överleva tills det går att starta upp verksamheten igen.

Viktigt att ha med i sammanhanget är svårigheten för den enskilde konstnären att under rådande omständigheter behålla sin yrkesskicklighet. Att vårda sitt instrument, dvs.

rösten om man är operasångare eller skådespelare, kroppen om man är dansare eller cirkusartist, är svårt när lokaler är stängda och man inte får arbeta i de utrymmen som krävs för att bibehålla en nivå som etablerad på en hög konstnärlig nivå.

Hela det kulturella ekosystemet är satt i gungning och det finns en risk att infrastrukturer nedmonteras eller helt försvinner, vilket kan leda till svårigheter vid den återstart som ändå förväntas ske. En mycket viktig fråga framöver är att stärka den enskilde konstnärens position som avtalsslutande part. Risken är att gapet kommer att öka mellan de som, utifrån socioekonomiska aspekter, vågar satsa på utbildning och yrken inom konst och kultur, och de som av ekonomiska skäl inte kan det. De offentliga aktörerna på statlig, regional och kommunal nivå behöver i det här läget säkerställa att respektive insatser förstärker varandra.

Det är flera kulturmyndigheter som under året 2020 fick i uppdrag att fördela krisstöd, och de olika stöden kompletterar varandra genom sina olika målgrupper och utformning. Även Författarfondens stöd riktar sig till enskilda konstnärer och Kulturrådet har stöd till fria grupper som består av enskilda konstnärer. Kulturrådets krisstöd har också riktat sig till organisationer och institutioner, men även till arrangörer, vilka skapar arbetstillfällen och uppdrag för konstnärerna. Filminstitutet har distribuerat stödpengar till filmproduktion. De offentliga stöden via stat, regioner och kommuner bidrar alla till olika delar i ekosystemet. Stöden till kulturlivet behöver vara av många olika slag och kompletterande för att vi ska kunna bibehålla det ekosystem som kulturen består av.

2 Inledning

2.1 Uppdrag och bakgrund

Coronapandemin har haft stor påverkan på hela kulturlivet. Konstnärer har drabbats svårt ekonomiskt. Det är bakgrunden till Konstnärsnämndens uppdrag från regeringen att fördela ekonomiskt krisstöd till enskilda konstnärer under 2020.

I september 2020 publicerade Konstnärsnämnden en första egeninitierad rapport om konstnärerna under krisen, *Konstnärers ekonomiska villkor under pandemin*, om hur konstnärerna påverkats och hur Konstnärsnämndens första krisstipendium fördelades.⁴

Konstnärsnämnden fick därefter i uppdrag att göra en uppföljning av båda de krisstöd som myndigheten fördelade under året. Uppföljningen ska innefatta en analys av myndighetens bidragsgivning och vilka slutsatser som kan dras av denna.⁵ Denna rapport är en återrapportering av nämnda uppdrag som redovisas till regeringen den 1 mars 2021.

Konstnärsnämnden ska framöver även analysera hur pandemin har påverkat konstnärers ekonomiska och sociala villkor. Det ska redovisas den 30 juni 2021 till regeringen.

2.2 Restriktioner som påverkat konstnärers ekonomi under 2020

- För att begränsa smittspridningen blev det från den 12 mars 2020 förbjudet att anordna allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än 500 deltagare.⁶ Detta beslut har följts av flera justeringar under året.
- I juni 2020 kom också en lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.⁷ Den lagen innebar begränsningar för hur många personer som tilläts i samband med exempelvis musikframträdanden på restauranger.
- Utrikesdepartementet beslutade om avrådan från icke nödvändiga resor till och från Sverige. Vilka länder som avrådan gällt har varierat över tid beroende på det aktuella smittskyddsläget.

För konstnärerna innebar restriktionerna att uppdrag som planerats för våren och sommaren såsom utställningar, föreställningar, konserter och författarsamtal blev inställda, avbokade eller uppskjutna. Den osäkerhet om pandemins utveckling, som fortfarande rådde under sommaren, innebar att även nya bokningar och uppdrag i stor utsträckning uteblev. I och med att offentliga inrättningar och privata näringsidkare inte har kunnat ta emot besökare, kunder eller gäster och hålla verksamheten öppen i samma utsträckning som tidigare, minskar även upphovsrättsliga inkomster särskilt inom musikområdet.

Under hösten tycktes man först se en lättnad i pandemins utbredning och en lättnad i restriktionerna för publika evenemang. En viss planering av publik verksamhet skedde. Men

⁴ Konstnärers ekonomiska villkor under pandemin. Uppföljning och kunskapsunderlag för fortsatt utveckling av stödåtgärder. Rapport 2020:2, Konstnärsnämnden 2020.

⁵ Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Konstnärsnämnden.

⁶ Förordning (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

⁷ Lag (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

då pandemin tog fart i en andra våg skärptes åter restriktionerna och de planerade publika verksamheterna ställdes in eller sköts åter på framtiden. Reseavrådan innebar att internationella resor samt arbetstillfällena utomlands i princip upphörde.

2.3 Statliga krisstöd 2020

De statliga krisstöd som kulturområdet har kunnat ta del av har innefattat stödpaketet direkt riktade till kulturbranschen. Stöden har fördelats via kulturmyndigheter och till regionerna inom kultursamverkansmodellen.

Utöver de särskilda stöden fanns också generella stöd som vände sig till företagare oavsett bransch eller sektor. Hur dessa företagsstöd nått och når ut till kulturbranschen kommer vi att titta på i den uppföljning som vi kommer publicera i juni 2021.

De krisstipendier som Konstnärsnämnden och Författarfonden fick att fördela riktade sig till yrkesverksamma konstnärer. Konstnärsnämndens målgrupp för stipendier är konstnärer inom bild, form, musik, teater, dans, cirkus och film. Författarfondens krisstöd riktade sig till yrken inom Författarfondens ansvarsområde, det vill säga aktiva och yrkesutövande författare, dramatiker/manusförfattare och kulturjournalister samt översättare. Tecknare och fotografer som är representerade i folk- och skolbibliotek i litterära verk kan också få stöd hos Författarfonden.

Utöver de extra krisstöden har Konstnärsnämnden också omfördelat befintliga medel för att på bästa sätt stödja sin målgrupp under krisen. Medel från internationellt utbyte och resor samt från övrig internationell verksamhet omfördelades till ettåriga arbetsstipendier inom samtliga konstområden. Detta resulterade i att cirka 100 extra arbetsstipendier kunde fördelas i en första omgång i mars och därefter ytterligare 126 arbetsstipendier i slutet av året.⁸

2.4 Syfte och frågeställningar

Denna rapport är en uppföljning av de krisstöd som myndigheten fick i uppdrag att fördela till yrkesverksamma konstnärer under 2020. Syftet med rapporten är att den ska vara ett kunskapsstöd till regeringen och myndigheten i det fortsatta arbetet med att utveckla stödåtgärder.

Krisstöden fördelades i två omgångar och benämns fortsättningsvis *Krisstipendium 1* och *Krisstipendium 2*. I rapporten beskrivs hur krisstipendierna fördelades i relation till de uppdrag som regeringen formulerade. Även fördelningen av de ordinarie stöden under året redovisas för att ge en samlad bild av de stöd som Konstnärsnämnden fördelade till konstnärer. Det krisstipendium som utlystes av myndigheten i januari 2021 ingår inte i rapporten. De övergripande frågor som ställs är:

- Hur har krisstipendierna nått ut?
- Har kommunikationen om krisstipendierna nått fram?
- Hur ser behoven av stödåtgärder ut framöver för yrkesverksamma konstnärer?

⁸ Konstnärsnämndens årsredovisning 2020. Konstnärsnämnden 2021.

2.5 Underlag och ordförklaringar

Rapporten bygger i huvudsak på följande underlag:

- Riktlinjer för fördelning av krisstöden beslutade av Konstnärsnämndens styrelse
- Krisstipendiernas ansökningar, kvantitativa sammanställningar
- Handläggarnas iakttagelser i arbetet med krisstipendierna

Konstnärer

Med konstnär menar Konstnärsnämnden en upphovsperson eller utövare inom samtliga konstområden. Vi delar in konstområdena i bild och form, teater, dans och cirkus, ord, film och musik. I rapporten presenteras statistiken för dans och cirkus sammanslaget.

I denna rapport inkluderar vi ordområdet i den statistik som kommer från Konstnärsnämndens inkomstundersökning, men inte i den statistik som beskriver Konstnärsnämndens stipendier och bidrag eftersom stipendier och bidrag till ordområdet distribueras av Författarfonden.⁹

Uppdragsgivare

Vi delar in uppdragsgivarna i offentliga, privata och ideella.

Offentliga uppdragsgivare finansieras av statliga, regionala och/eller kommunala medel, men de kan också ha intäkter i form av biljettförsäljning eller annan försäljning. De kan även ha sponsorintäkter.

Privata uppdragsgivare har inte någon offentlig finansiering och drivs vanligen i vinstsyfte. Det kan vara privatteatrar, privata gallerier och konsthallar samt privata arrangörer av konserter och festivaler. Intäkterna består vanligen av biljettintäkter.

Ideella och privata arrangörer kan ha intäkter från medlemsavgifter, biljettintäkter och offentligt stöd som en del av sin finansiering. Bland dessa finns exempelvis musikarrangörer och teaterföreningar.

Stipendium

Ett stipendium är en form av penninggåva som lämnas till en fysisk person utan att givaren ställer krav. Konstnärsnämndens ett- och tvååriga arbetsstipendier är skattebefriade stipendier. De är så kallade punktstipendier utan krav på redovisning. Konstnärsnämndens arbets- och långtidsstipendier (med löptider på 3–10 år) är skattepliktiga. De 5- och 10-åriga långtidsstipendierna är dessutom pensionsgrundande.

Bidrag/projektbidrag

Projektbidrag är i regel en skattepliktig inkomst för mottagaren, då det ofta finns ett krav på någon motprestation. Det är vanligt att projektet ska redovisas för den som betalar ut projektbidraget. Konstnärsnämndens projektbidrag är skattepliktiga.

⁹ Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016.

3 Konstnärsnämndens stipendier och bidrag 2020

3.1 Konstnärsnämndens uppdrag

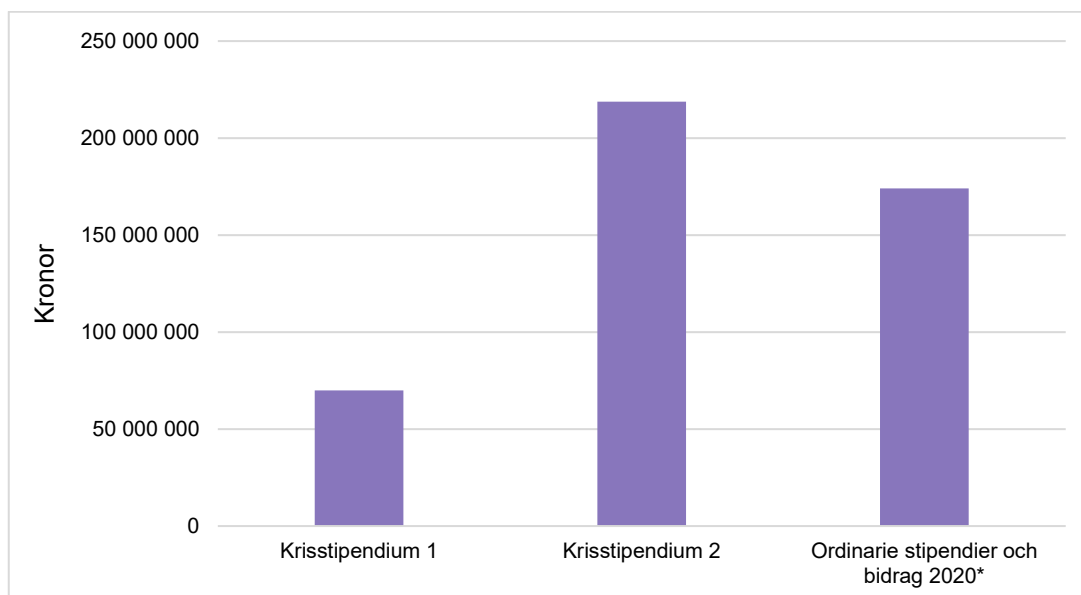
Konstnärsnämnden är en statlig myndighet under regeringen som främjar konstnärlig utveckling och förnyelse. Vårt uppdrag omfattar yrkesverksamma konstnärer i hela landet, inom samtliga konstområden. Vi fördelar stipendier och bidrag, främjar internationellt konstnärligt utbyte samt analyserar och sprider kunskap om konstnärers ekonomiska och sociala villkor. Vi samverkar regionalt, nationellt och internationellt, med myndigheter och organisationer, såväl inom kultursektorn som tvärssektoriellt.

3.2 Fördelade belopp 2020

Konstnärsnämndens bidragsgivning omfattar konstområdena bild och form, musik, teater, dans, cirkus och film samt bidrag till det bredare området nyskapande kultur. Myndigheten har också en internationell programverksamhet med bland annat internationella residens inom områdena bild och form (IASPIS, International Art Studio Program In Sweden), dans och musik. Konstnärsnämnden fördelar även bidrag till internationellt utbyte och resor, vilka omfattar konstnärer inom samtliga ovan nämnda områden.

I den ordinarie bidragsgivningen fördelades 174 miljoner kronor. Utöver detta belopp fördelades nästan 290 miljoner kronor i krisstipendier: 69,4 miljoner kronor i Krisstipendium 1 och nästan 219 miljoner kronor i Krisstipendium 2.

Figur 1. Fördelade belopp 2020, kronor.



*Exklusive kostnader för resor, boenden och ateljéer kopplade till residens.

I detta avsnitt kommer vi att beskriva utfallet av krisstipendierna och den ordinarie bidragsgivningen 2020. Vi kommer att göra jämförelser mellan de två krisstipendierna för att se hur kriterierna för utlysningarna och utfall av beviljade ansökningar skiljer sig åt.

Vi jämför även med de ordinarie stöden även om krisstipendierna och de ordinarie stöden har olika syften. Krisstipendiernas syfte var primärt att ge ekonomiskt stöd i en kris medan de ordinarie stöden primärt syftar till att främja konstnärlig utveckling. Jämförelsen ger en samlad bild av de stöd som vi har fördelat till konstnärer och visar hur utfallet av krisstipendierna skiljer sig från Konstnärsnämndens ordinarie stöd.

3.3 Utformning och kriterier

Konstnärsnämndens målgrupp är yrkesverksamma konstnärer. Vid fördelning av Konstnärsnämndens stipendier och bidrag ska hänsyn tas till konstnärlig kvalitet, men även ekonomiskt behov, mångfald av uttryck samt geografisk spridning ska beaktas. I de ordinarie stöden finns inom varje konstområde beslutandegrupper med sakkunniga och de bedömer konstnärlig kvalitet utifrån arbetsprover från sökande.

Konstnärsnämndens stipendier och bidrag, inklusive krisstipendierna, riktade sig till yrkesverksamma konstnärer. Endast konstnärer bosatta i Sverige eller med sin huvudsakliga verksamhet i landet kunde ansöka.

I april utlystes det första krisstipendiet på 70 miljoner kronor och i oktober det andra krisstipendiet på 220 miljoner kronor. Enligt regeringsbesluten¹⁰ skulle medlen användas enligt förordningen (2019:1269) om statsbidrag till konstnärer¹¹ som också gäller för Konstnärsnämndens ordinarie bidragsgivning. Det framgår av 20 § att ”vid fördelningen av statsbidrag ska hänsyn tas till konstnärlig kvalitet och den sökandes behov av ekonomiskt stöd. Det ska även eftersträvas att sökande bosatta i olika delar av landet och som är verksamma inom olika genrer och tekniker kommer i fråga vid fördelningen av statsbidrag.”

Eftersom de båda krisstipendierna var extraordinära stipendieutlysningar utanför de ordinarie stöden samt hade ett delvis annat syfte, behövde de utformas på ett annat sätt. Konstnärsnämndens styrelse beslutade därför om nya kriterier och prioriteringsgrunder för krisstöden.¹² En utmaning var också att snabbt kunna nå ut och fördela stödet.

I tabell 1 visas en översikt över villkoren för Krisstipendium 1, Krisstipendium 2 och den ordinarie bidragsgivningen. Nedan beskriver vi hur de var utformade.

Krisstipendium 1 syftade till att ge en kompensation för intäktsbortfall till följd av inställda eller uppskjutna konstnärliga uppdrag. Det gällde uppdrag som var planerade att äga rum under perioden 12 mars till 31 augusti 2020. Stipendiet kunde sökas på en av tre nivåer, 15 000 kronor, 30 000 kronor eller 50 000 kronor, baserat på ett styrkt intäktsbortfall. Sökande valde nivå och verifierade intäktsbortfall upp till den sökta summan. Intäktsbortfallet kunde styrkas med avtal, kontrakt eller annan dokumentation som bekräftade intäktsbortfallet.

¹⁰ Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Konstnärsnämnden, regeringsbeslut 2020-04-23 och regeringsbeslut 2020-10-01.

¹¹ Förordning (2019:1269) om statsbidrag till konstnärer.

¹² Riktlinjer för krisstipendierna som beslutats av Konstnärsnämndens styrelse.

Krisstipendiet riktade sig inte enbart till dem som vanligen söker stipendium eller bidrag hos Konstnärsnämnden utan till hela gruppen yrkesverksamma konstnärer.

I Krisstipendium 1 låg fokus i bedömningsarbetet på om intäktsbortfall till följd av inställda eller uppskjutna konstnärliga uppdrag kunde styrkas. Intäktsbortfall av konstnärlig verksamhet prioriterades generellt högre än intäktsbortfall av pedagogiska uppdrag. Någon prioritering utifrån ekonomiskt behov mellan sökanden behövde vi inte göra eftersom alla ansökningar som uppfyllde kriterierna blev beviljade. Ansökningarna bereddes av handläggare inom respektive konstområde och beslutades av Konstnärsnämndens direktör i ett samlingsbeslut.

De som passade in på kriterierna och som kunde redovisa uteblivna intäkter, dokumenterade genom skriftliga avtal/kontrakt eller överenskommelser, fick som regel stöd. Orsak till avslag var främst om ansökningar med intäktsbortfall inte gick att styrka med dokumenterade underlag.

Krisstipendium 2 syftade till att ge ett ekonomiskt stöd till de yrkesverksamma konstnärer vars försörjningsmöjligheter minskat till följd av covid-19. Sökanden behövde i detta fall intyga att denne i sin yrkesverksamhet som konstnär drabbats ekonomiskt med anledning av covid-19-pandemin. En väsentlig skillnad mot det första krisstödet var att intäktsbortfall inte behövde styrkas med underlag, och vare sig exempelvis avtal eller kontrakt behövde bifogas. Detta efter att det blev uppenbart under Krisstipendium 1 att många konstnärsgupper inte hade avtal, och ju längre krisen fortskred desto färre avtal fanns att tillgå. I enlighet med regeringens uppdragsbeskrivning togs kravet på att intäktsbortfallen skulle vara dokumenterade bort.¹³

Krisstipendium 2 riktade sig också till hela gruppen yrkesverksamma konstnärer, men prioriteringsgrunderna utformades för att i högre grad närma sig Konstnärsnämndens ordinarie riktlinjer än vid det första krisstipendiet. Prioriteringen gjordes utifrån omfattning av konstnärlig verksamhet och om den konstnärliga verksamheten var på en professionell nivå.

Bedömningen av omfattning av konstnärlig verksamhet gjordes för att rikta stipendierna till dem som huvudsakligen var yrkesverksamma som konstnärer. Det är till exempel en person som helt eller delvis kan leva på sin konst och som regelbundet låter sin konst möta en publik eller ett konstnärligt sammanhang. Konstnärlig verksamhet i mindre omfattning eller verksamhet som exempelvis pedagog skulle prioriteras lägre.

Bedömningen av "konstnärlig verksamhet på en professionell nivå" gjordes genom att bedöma om konstnären var verksam i ett konstnärligt sammanhang.

Prioritering utifrån ekonomiskt behov gjordes genom att personer med de högsta inkomsterna inte beviljades stipendium. De med inkomster över 900 000 kronor (genomsnittligt för åren 2017–2019) prioriterades bort. Prioritering utifrån ekonomiskt

¹³ Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Konstnärsnämnden, regeringsbeslut 2020-10-01.

behov mellan övriga sökanden behövde inte göras eftersom alla ansökningar som uppfyllde kriterierna blev beviljade.

Konstnärsnämndens styrelse beslutade att stipendiebeloppet skulle vara ett enhetligt belopp lika för alla. Det tillgängliga anslaget för krisstipendiet skulle delas mellan alla som uppfyllde kriterierna och beloppet skulle därför bli beroende av antalet stipendier. Dock skulle stipendiebeloppet vara minst ett prisbasbelopp (47 300 kronor år 2020). När stipendierna var beslutade blev det fördelade beloppet 50 200 kronor per beviljat stipendium.

Ansökningarna bereddes av handläggare och sakkunniga inom respektive konstområde och ett samlingsbeslut togs av Konstnärsnämndens direktör efter delegation från styrelsen. Till skillnad från Krisstipendium 1 involverades nu sakkunniga för att bedöma ansökningarna utifrån omfattning av konstnärlig yrkesverksamhet och konstnärligt sammanhang. Inga arbetsprover skulle dock bedömas. Detta beroende på den korta handläggningstiden.

Ett tiotal ansökningar avslogs då de sökande hade inkomster över 900 000 kronor i genomsnittlig inkomst under åren 2017–2019. Andra orsaker till avslag var om den sökanden inte bedömdes vara konstnärligt yrkesverksam i tillräcklig omfattning eller verksam i ett konstnärligt sammanhang.

Avgränsningarna för att kunna få ett stipendium var utifrån förordningen likartade mellan de båda krisstipendierna och den ordinarie bidragsgivningen. Personer som inte kunde få stipendium var de med statlig inkomstgaranti, de som studerar på mer än 50 procent, eller har en anställning i någon av scenkonstallianserna. Det fanns vissa skillnader mellan de båda krisstipendierna samt mellan krisstipendierna och de ordinarie stöden i huruvida man kunde få stipendium om man hade en anställning på heltid eller en visstidsanställning på mer än halvtid, om man fått ersättning från a-kassan, om man hade långtidsstipendium, eller om man under året fått andra stöd. I tabell 1 listas de avgränsningar som gällde.

Tabell 1. Översikt över utformning och kriterier för krisstipendierna och ordinarie stipendier och bidrag år 2020.

	Krisstipendium 1	Krisstipendium 2	Ordinarie stipendier och bidrag
Regeringsbeslut	2020-04-23	2020-10-01	-
Förordning	Förordning (2019:1269) om statsbidrag till konstnärer	Förordning (2019:1269) om statsbidrag till konstnärer	Förordning (2019:1269) om statsbidrag till konstnärer
Information om utlysning publicerad	24 april	2 oktober	Publiceras samlat i november-december för det kommande året.
Ansökningsperiod	29 april–14 maj 2020	8 oktober–22 oktober 2020	Ett till flera utlysningar per år för respektive konstområde
Syfte	Kompensation för intäktsbortfall till följd av inställda eller uppskjutna konstnärliga uppdrag	Att ge ett visst ekonomiskt stöd till de yrkesverksamma konstnärer vars försörjningsmöjligheter minskat till följd av covid-19.	Att ge yrkesverksamma konstnärer möjlighet att koncentrera sig på att utveckla sitt konstnärliga arbete. Stipendierna kan exempelvis användas till arbets- och levnadsomkostnader under en koncentrerad arbetsperiod, till investeringar, kompetensutveckling eller arbetslokaler.
Målgrupp	Yrkesverksamma konstnärer inom bild och form, musik, teater, dans, cirkus och film.	Professionellt yrkesverksamma konstnärer inom bild och form, musik, teater, dans, cirkus och film.	Yrkesverksamma konstnärer
Kriterier och prioriteringsgrunder	Omfattning av konstnärlig verksamhet Ekonomiskt behov (behövde ej göras)	Omfattning av konstnärlig verksamhet Konstnärlig verksamhet på en professionell nivå Ekonomi (de med de högsta inkomsterna prioriterades inte)	Konstnärlig kvalitet Behov av ekonomiskt stöd
Särskilda krav	Underlag som bekräftar intäktsbortfallet bifogas ansökan.	Sökanden intygar att den i sin konstnärliga yrkesverksamhet drabbats ekonomiskt av covid-19-pandemin.	Arbetsprover bifogas ansökan.
Avgränsningar	Uppbär statlig inkomstgaranti 2020	Uppbär statlig inkomstgaranti 2020	Uppbär statlig inkomstgaranti 2020
	Uppbär 10-årigt långtidsstipendium eller femårigt arbetsstipendium	-	De som har haft ett 10-årigt långtidsstipendium kan inte få det ytterligare en gång.
	Erhåller ersättning för mer än halvtid från a-kassan	-	-
	Studerar på mer än 50 procent	Studerar på mer än 50 procent	Studerar på mer än 50 procent
	Har en heltidsanställning	Har en tillsvidareanställning på mer än 50 procent	Har en tillsvidareanställning på mer än 50 procent (endast för 10-åriga långtidsstipendier)
	Har en anställning i någon av scenkonstallianserna	Har en anställning i någon av scenkonstallianserna	Har en anställning i någon av scenkonstallianserna
	Varit korttidspermitterad	-	-
	Har ett intäktsbortfall som ersatts från en annan bidragsgivande part	Har erhållit personliga stipendier över 300 000 kr under 2020	-
	Har mottagit stöd av mindre betydelse på mer än 200 000 euro innevarande år och de två föregående åren. Har skulder för svenska skatter och avgifter hos kronofogden.	Har mottagit stöd av mindre betydelse på mer än 200 000 euro innevarande år och de två föregående åren. Har skulder för svenska skatter och avgifter hos kronofogden.	Har mottagit stöd av mindre betydelse på mer än 200 000 euro innevarande år och de två föregående åren. Har skulder för svenska skatter och avgifter hos kronofogden.
Belopp	70 miljoner kronor	220 miljoner kronor	Stipendier och bidrag 2020, 174 miljoner kronor (exkl. kostnader för resor, boende och ateljéer kopplade till residens).

4 Fördelning av stipendier och bidrag 2020

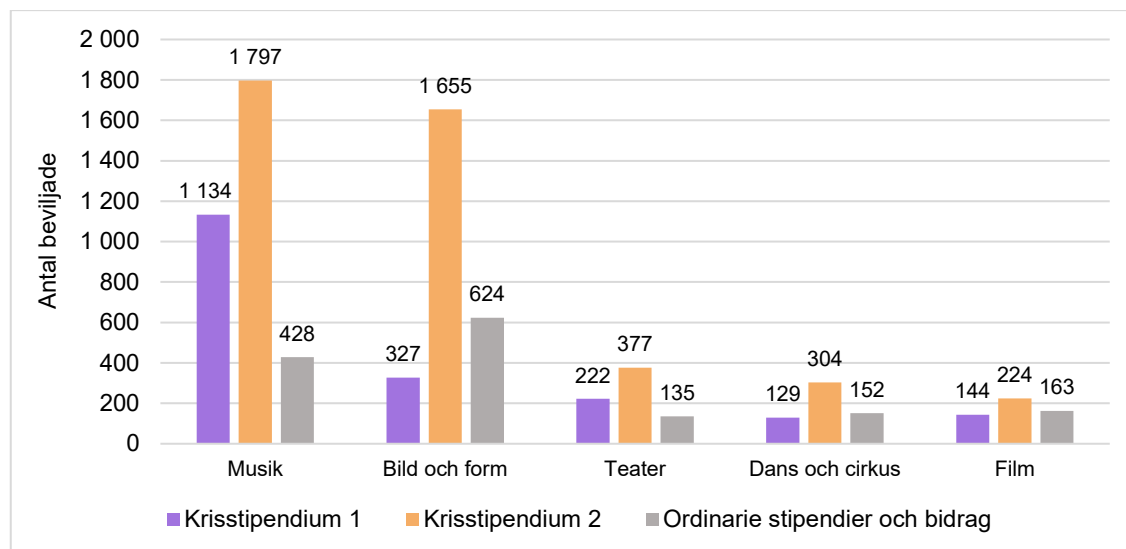
I det här avsnittet tittar vi på hur fördelningen av stipendierna har fallit ut. Vi jämför, där så är möjligt och relevant, Krisstipendium 1, Krisstipendium 2 och den ordinarie stipendie- och bidragsgivningen.

4.1 Fördelning av belopp och antal stipendier per konstområde

I Krisstipendium 1 fördelades 70 miljoner kronor och nästan 219 miljoner kronor i Krisstipendium 2. I den ordinarie bidragsgivningen fördelades 174 miljoner kronor. I Krisstipendium 1 beviljades 59 procent av ansökningarna, i Krisstipendium 2 beviljades 93 procent och i de ordinarie bidragsomgångarna beviljades 24 procent (tabell 5 i bilaga). Beviljandegraden totalt sett berodde av antalet sökande och det tillgängliga beloppet som fanns att fördela.

I figur 2 visas antalet fördelade stipendier och bidrag per konstområde. Totalt beviljades 1 956 krisstipendier i första fördelningen och 4 357 krisstipendier i andra fördelningen. I den ordinarie verksamheten beviljades 1 502 stipendier och bidrag.

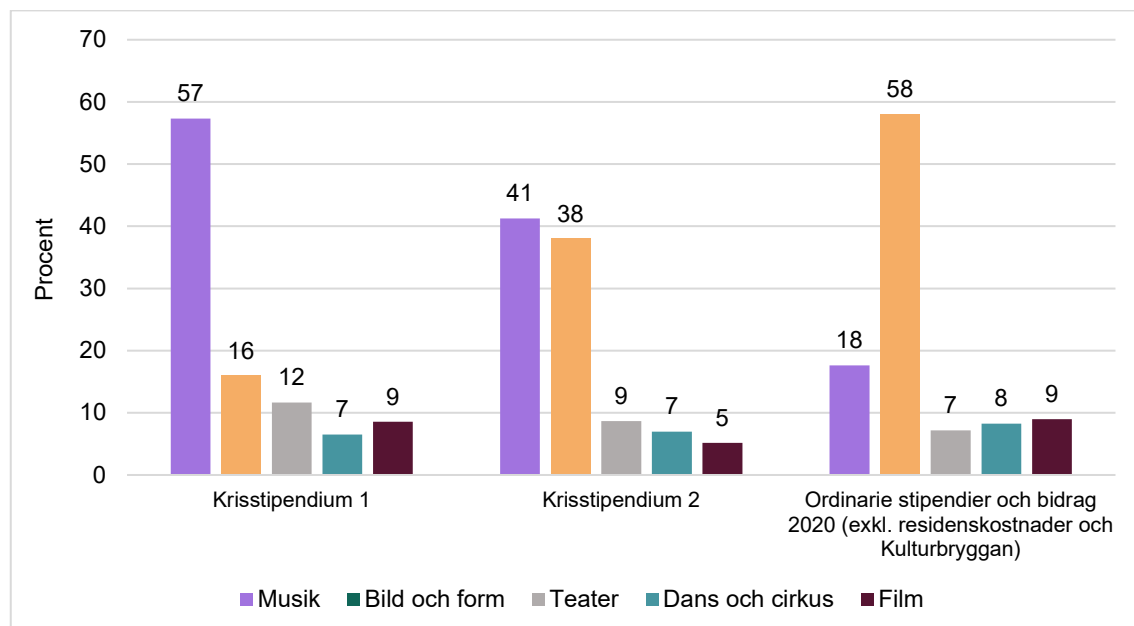
Figur 2. Antal beviljade stipendier och bidrag per konstområde 2020.



I Krisstipendium 1 var det förhållandevis färre stipendier till bild- och formområdet eftersom kravet på dokumenterade intäktsbortfall var svårast att uppfylla för den gruppen. Bild- och formkonstnärer som får inkomst via försäljning och som på grund av krisen fått inställda utställningar eller utebliven försäljning av andra orsaker kunde inte ansöka för sådana intäktsbortfall. I Krisstipendium 2 speglar antalet fördelade stipendier i stort sett antalet sökande i de olika konstområdena. Dock fanns lite olika beviljandegrad mellan konstområdena, vilket berodde på i vilken grad de sökande kunde uppfylla kriterierna (tabell 5 i bilaga). I den ordinarie bidragsgivningen var anslagsfördelningen per konstområde redan på förhand bestämd och fördelningen mellan konstområdena följde detta beslut.

I figur 3 visas hur beloppen fördelats mellan konstområdena. För att jämföra fördelningen mellan stipendieomgångarna tittar vi på beloppsandelen i procent per konstområde.

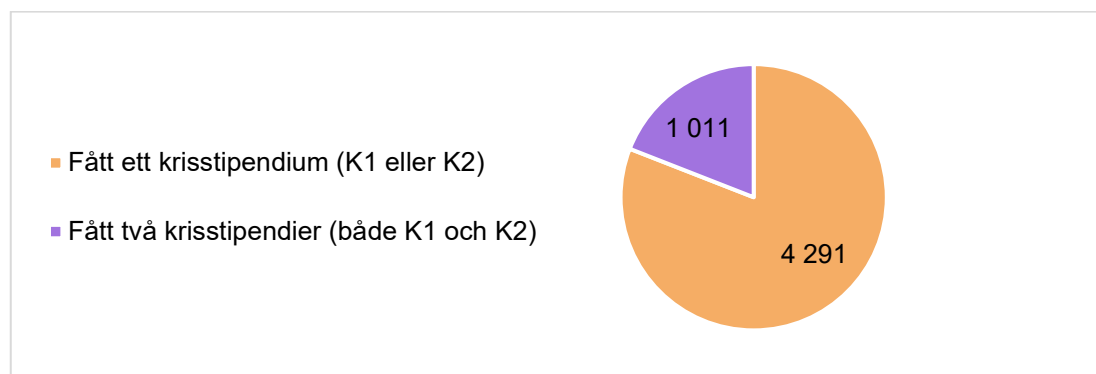
Figur 3. Beloppens fördelning mellan konstområden i procent, år 2020.



I Krisstipendium 1 var det jämförelsevis låg andel sökande till bild- och formområdet vilket beror på, som nämnts ovan, svårigheten att uppfylla kravet på dokumenterade intäktsbortfall. Fördelningen mellan konstområden i Krisstipendium 2 beror främst av söktrycket per konstområde och fördelningen i den ordinarie bidragsgivningen följer anslagsnivåerna per konstområde.

I figur 4 visas antalet individer som har fått krisstipendier. Det sammanlagda antalet krisstipendier uppgår till 6 313 och dessa stipendier gick till 5 302 olika individer. Eftersom det gick att söka båda krisstipendierna var det många som också gjorde detta. Drygt 1 000 personer fick båda krisstipendierna beviljade.

Figur 4. Antal individer som beviljats ett eller två krisstipendier 2020. Krisstipendium 1 (K1) och Krisstipendium 2 (K2).



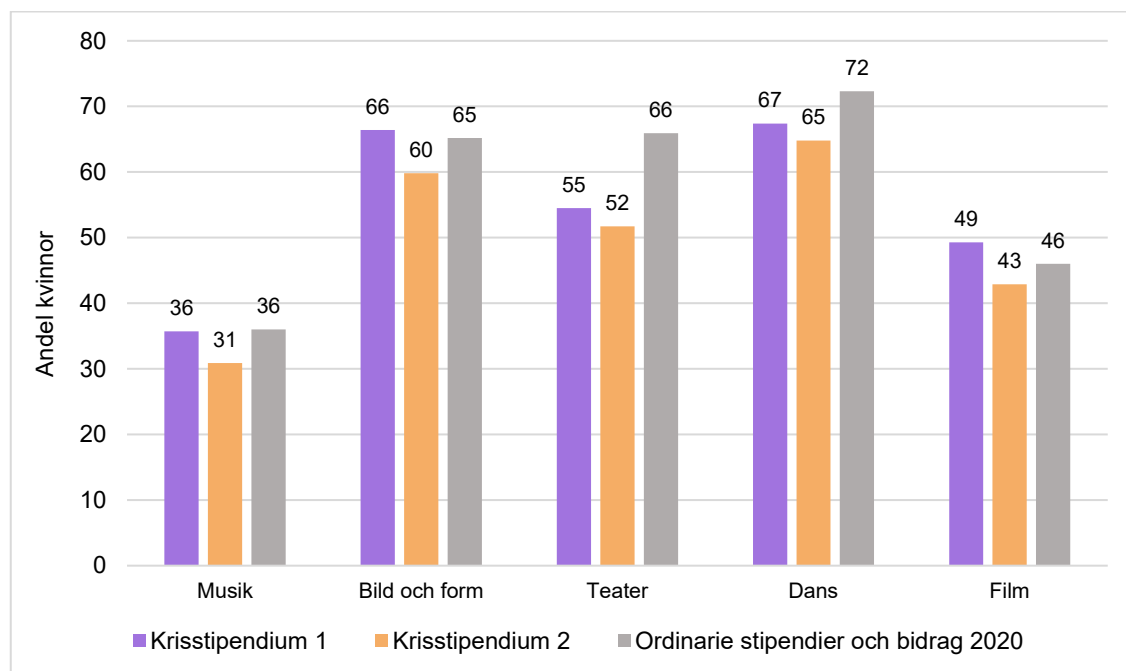
En stor andel, 62 procent (tabell 18 i bilaga), av de som sökte Krisstipendium 1 hade aldrig tidigare sökt eller fått stipendier eller bidrag från Konstnärnsnämnden. Det är en indikation på att vi, i hög utsträckning, nådde fram till en breddad målgrupp för det första krisstödet. Störst andel förstagångssökande i denna omgång fanns inom musiken där drygt hälften aldrig tidigare sökt. Även teaterområdet hade en stor andel förstagångssökande, 42 procent. Bland övriga konstområden var det ungefär en tredjedel som aldrig tidigare sökt.

Hälften av de som sökte Krisstipendium 1 sökte även Krisstipendium 2 (tabell 6 i bilaga). Men även till Krisstipendium 2 var det många nya sökande, 23 procent av det totala antalet. Störst andel nya sökande fanns denna gång inom teater (34 procent) och lägst andel inom bild och form (15 procent).

4.2 Kön, ålder, yrken och utbildning

Andelen kvinnor inom de olika konstområdena följer i stort samma mönster som vanligen ses i Konstnärnsnämndens bidragsgivning (figur 5). Några skillnader kan vi dock notera. För Krisstipendium 2 låg andelen kvinnor några procentenheter lägre (mellan 3 och 7 procentenheter) än för både Krisstipendium 1 och den ordinarie bidragsgivningen. För teaterområdet och dans- och cirkusområdet låg andelen kvinnor lägre inom båda krisstipendierna jämfört med ordinarie bidragsgivning.¹⁴

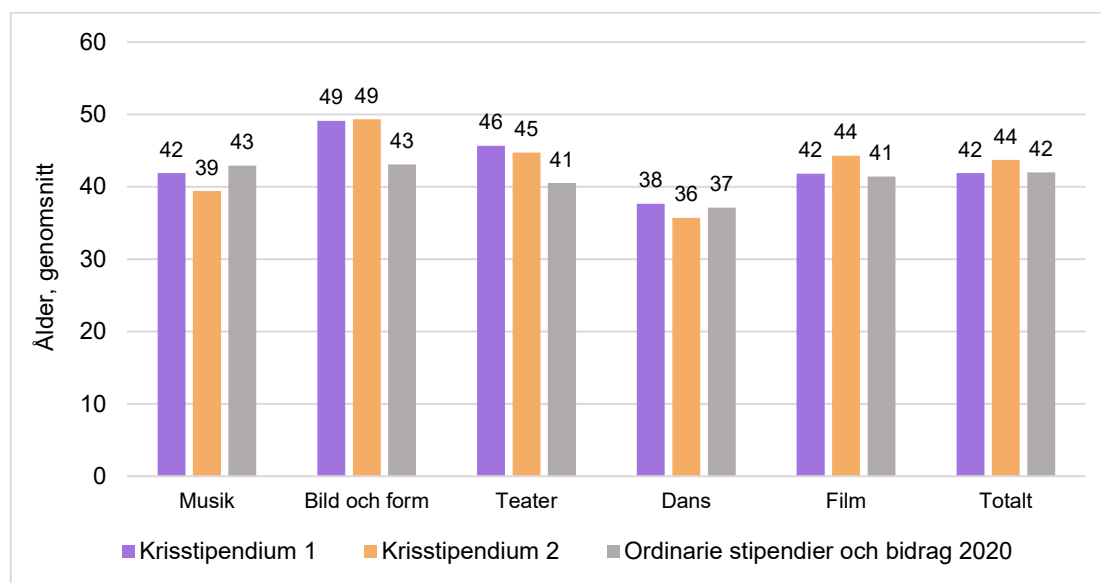
Figur 5. Beviljade stipendier och bidrag 2020. Andel kvinnor i procent.



¹⁴ I rapporten Konstnärers ekonomiska villkor under pandemin, 2020, står det att andelen kvinnor inom dansområdet för Krisstipendium 1 var högre jämfört med ordinarie stöd. Då gjordes jämförelsen med antalet *sökande* (2019 års uppgifter), medan i denna rapport görs jämförelserna med 2020 års uppgifter och med antalet *beviljade*.

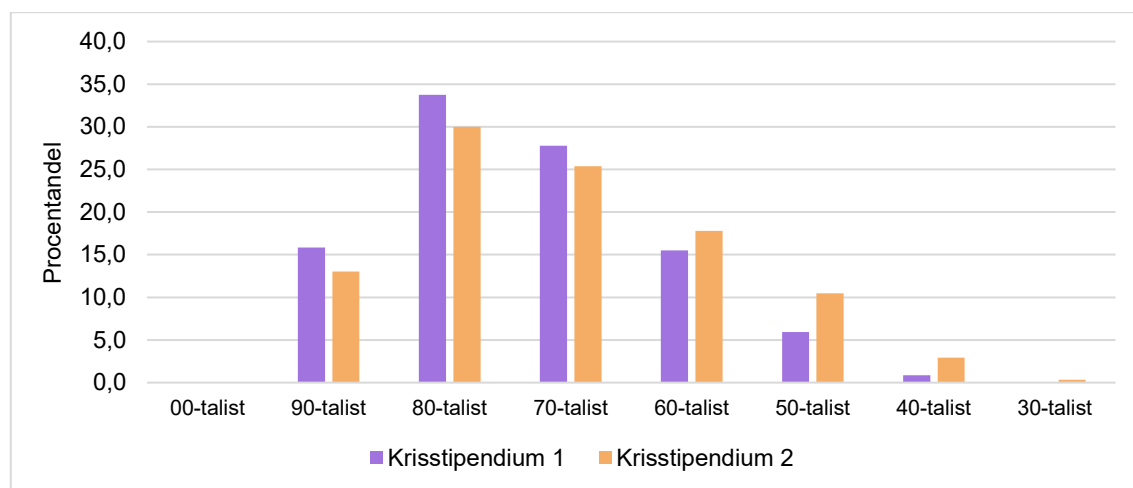
När det gäller ålder (figur 6) på stipendiaterna så var de lägsta genomsnittsåldrarna inom dans- och cirkusområdet. Detta gällde både krisstipendierna och de ordinarie stöden. De högsta genomsnittsåldrarna för stipendiaterna var inom bild- och formområdet. För båda krisstipendierna var stipendiaterna något äldre inom bild- och formområdet och teaterområdet jämfört med inom de ordinarie stöden.

Figur 6. Beviljade stipendier och bidrag 2020. Genomsnittsålder.



I figur 7 kan vi se fördelningen mellan åldersgrupper för de båda krisstipendierna. De största åldersgrupperna var 80-talister (åldersgruppen 30–40 år) och 70-talister (åldersgruppen 40–50 år) inom båda krisstipendierna. De yngsta var födda på 00-talet och de äldsta på 1930-talet. Vi ser också att stipendiemottagarna för Krisstipendium 2 var äldre än de för det första krisstipendiet. Det beror på att det var betydligt fler beviljade stipendier inom bild- och formområdet där också åldrarna var högre, vilket får genomslag på den totala åldersfördelningen.

Figur 7. Åldersgrupper beviljade krisstipendier 2020.



Mer än 35 olika yrkesgrupper fanns representerade i de beviljade ansökningarna (tabell 10 i bilaga). De vanligaste konstnärsyrkena inom Krisstipendium 1 var musiker eller personer verksamma som både musiker och komponist. Därefter kom yrkesgrupperna bildkonstnär, skådespelare, fotograf och dansare/koreograf.

Inom Krisstipendium 2 var den vanligaste yrkesgruppen bildkonstnär följt av musiker och musiker/komponist. Efter dessa kom skådespelare, konsthantverkare och dansare/koreograf.

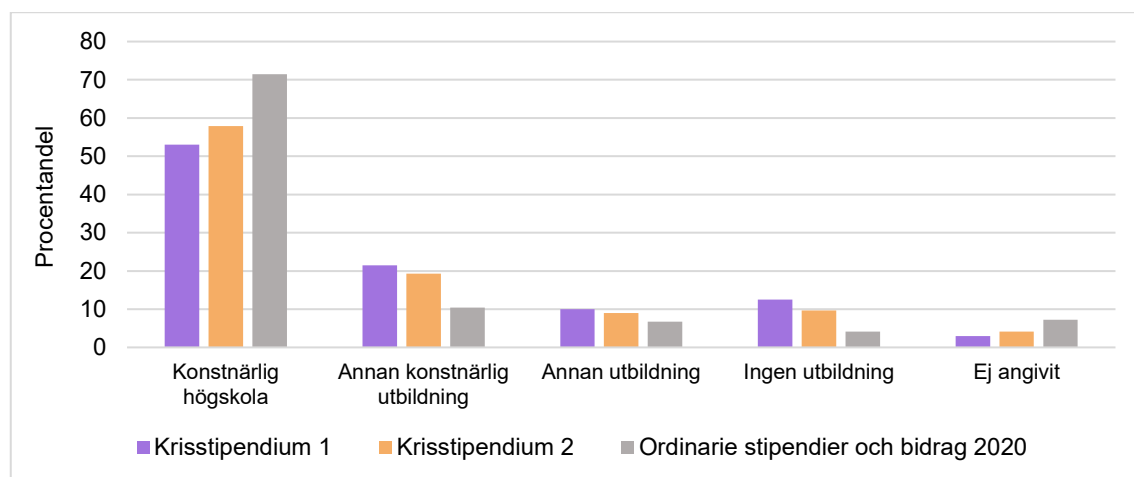
Denna ”rangordning” är en direkt effekt av de olika kriterierna för krisstipendierna. Kriterierna med krav på bevisat intäktsbortfall för Krisstipendium 1 var inte anpassade till förutsättningarna för bildkonstnärer och konsthantverkare generellt, medan dessa yrkesgrupper inom Krisstipendium 2 kunde bifallas på samma villkor som övriga konstnärer. Det omvända gällde för fotografer, vilka hade lägre beviljandegrad för Krisstipendium 2, när prioriteringarna gjordes utifrån konstnärlig yrkesverksamhet och konstnärligt sammanhang.

Inom de ordinarie stöden var den vanligaste yrkesgruppen bildkonstnär och därefter kom musiker/komponist och musiker. Efter dessa yrkesgrupper kom dansare/koreograf, komponist och konsthantverkare.

Majoriteten av de beviljade hade en konstnärlig högskoleutbildning eller annan konstnärlig utbildning (figur 8, tabell 11 i bilaga). Att ha utbildning från konstnärlig högskola var betydligt vanligare i de ordinarie stöden än för krisstipendierna. Det kan delvis förklaras av att de ordinarie stöden i högre grad gick till bild- och formkonstnärer och att de som grupp ofta har konstnärlig högskoleutbildning. Detta indikerar också att krisstipendierna nådde ut till en bredare grupp yrkesverksamma konstnärer än de som beviljas de ordinarie stöden.

Om vi jämför de båda krisstipendierna var det något vanligare med konstnärlig högskola bland de som beviljats Krisstipendium 2 än bland de som beviljats Krisstipendium 1 (visas ej i figur eller tabell). Det var cirka 5 procentenheter fler. För bild- och formområdet och för teaterområdet var skillnaden ännu större där det var cirka 15 procentenheter fler med konstnärlig högskola i Krisstipendium 2.

Figur 8. Utbildningsnivå för dem som fått stipendium eller bidrag, 2020.

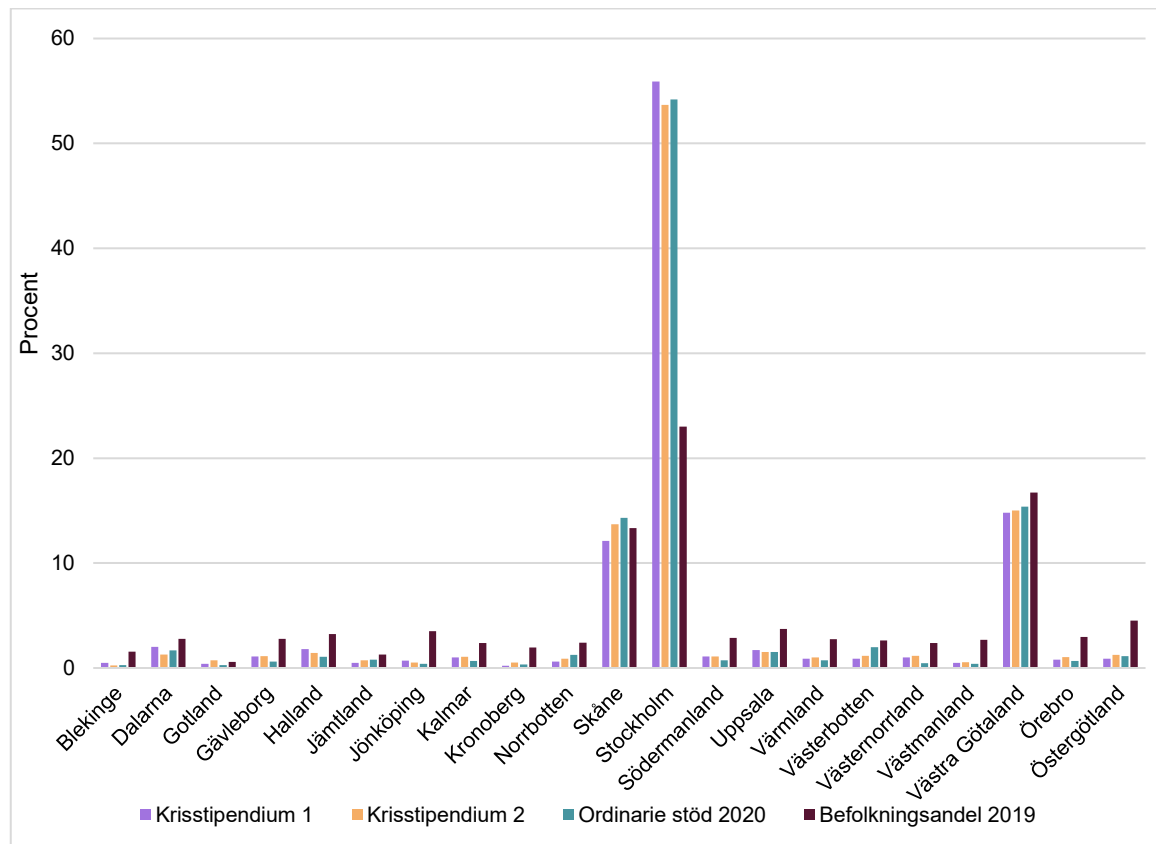


4.3 Geografisk fördelning

I det här avsnittet tittar vi på hur beviljade stipendier och bidrag fördelats mellan landets regioner. Vi jämför denna fördelning med hur landets befolkning är fördelad, det vill säga regionernas befolkningsandelar. Fördelningen av beviljade stipendier och bidrag mellan landets regioner ser ganska likartad ut för de båda krisstipendierna och för de ordinarie stöden (figur 9 och tabell 12 i bilaga). I samtliga regioner utom storstadsregionerna är gruppen som beviljas stipendier/bidrag mindre i förhållande till regionens befolkningsandel. I Skåne och Västra Götaland motsvarar gruppen stödmottagare befolkningsandelen medan den i region Stockholm är mer än dubbelt så stor i förhållande till befolkningsandelen. Det förklaras av att många konstnärer är bosatta i storstadsregionerna där det finns en infrastruktur och därmed större möjligheter till utbildning och försörjning. Störst andel har region Stockholm. Jämförelsen utgår från var stödmottagarna är bosatta enligt de uppgifter de lämnat i ansökan. Observera dock att det inte nödvändigtvis motsvarar var i landet konstnärerna är verksamma. Många konstnärer arbetar i hela landet och andra arbetar internationellt.

I figur 9 nedan visas andelen fördelade stipendier och bidrag per län och i samma figur visas länens befolkningsandel.

Figur 9. Beviljade stipendier och bidrag 2020, fördelning mellan regioner.



4.4 Konstnärernas inkomster

Konstnärsnämnden har tittat på inkomstuppgifterna som de sökande uppgett i ansökningarna till krisstipendiet. Det inkomstmått vi använder är fastställd förvärvsinkomst. Med fastställd förvärvsinkomst menas den samlade inkomsten av tjänst och näringsverksamhet efter allmänna avdrag. I fastställd förvärvsinkomst ingår inte inkomst av kapital, skattefria stipendier eller inkomst som beskattas i utlandet.

I blanketten till krisstipendierna efterfrågades inkomstuppgifter. Vi har noterat att inkomstuppgifterna ibland kan ha fyllts i felaktigt på grund av missförstånd om vilken inkomstuppgift som vi efterfrågat. Vi har ändå valt att ta med dessa inkomstuppgifter för att vara transparenta. Vi är dock försiktiga med att dra för långtgående slutsatser och tittar endast på övergripande mönster.

För Krisstipendium 1 var medianinkomsten ungefär 219 000 kr (år 2018) och ligger i nivå med de uppgifter som framkom i vår rapport *Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor* från 2016.¹⁵ För Krisstipendium 2 var medianinkomsten 179 000 kronor (genomsnitt för åren 2017–2019). Medianen för samtliga sökande till Krisstipendium 2 var alltså lägre än för Krisstipendium 1. Det beror delvis på att det var betydligt fler konstnärer inom bild- och formområdet vilket drar ner genomsnittet för gruppen som helhet. Tittar vi på de olika konstområdena så hade grupperna musik, bild och form samt dans och cirkus lägre inkomster inom Krisstipendium 2 jämfört med Krisstipendium 1, medan grupperna teater och film hade högre. En slutsats som ligger nära till hands att dra är att de som exempelvis arbetar i större sammanhang eller med kommersiella uppdrag ofta har regelrätta avtal och därmed kunde söka för intäktsbortfall under Krisstipendium 1. Dessa har ofta lite högre och jämnare inkomster, vilket gör att de vanligtvis inte söker våra ordinarie stipendier och bidrag.

Tabell 2. Medel- och medianinkomster per konstområde. * Beviljade krisstipendier.

Konstområde	KRISSTIPENDIUM 1	KRISSTIPENDIUM 1	KRISSTIPENDIUM 2	KRISSTIPENDIUM 2
	Fastställd förvärvsinkomst 2018, medelvärde**	Fastställd förvärvsinkomst 2018, median**	Fastställd förvärvsinkomst 2017–2019, medelvärde	Fastställd förvärvsinkomst 2017–2019, median
Musik	266 372	234 489	223 656	204 333
Bild och form	198 453	175 895	156 400	142 833
Teater	278 952	266 902	282 027	270 080
Dans och cirkus	198 129	184 942	192 843	172 029
Film	224 535	185 205	204 425	191 887
Samtliga	249 175	219 101	200 668	178 933

*Exklusive de som uppgett 0 kronor i inkomst.

**Siffror kan skilja sig från de som publicerats i ”Konstnärers ekonomiska villkor under pandemin. Uppföljning och kunskapsunderlag för fortsatt utveckling av stödåtgärder. Rapport 2020:2, Konstnärsnämnden 2020” eftersom uppgifter uppdaterats efter att rapporten publicerades.

¹⁵ Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016.

I tabell 3 och figur 10 nedan framgår också inkomsterna för de som fått arbetsstipendium beslutat under 2020. Observera att dessa uppgifter gäller ett mindre antal individer per konstområde än de inkomstuppgifter vi sammanställt för krisstipendierna (förutom bild och form då antalet är ungefär som för Krisstipendium 1).

Inkomsterna hos de som sökt krisstipendier eller arbetsstipendier under 2020 ligger betydligt lägre än för befolkningen i stort. Medianen för befolkningens förvärvsinkomst var 328 700 kronor år 2018.¹⁶

Tabell 3. Medianinkomster per konstområde. Arbets- och långtidsstipendier och inkomstundersökningen*.

Konstområde	ARBETS- OCH LÅNGTIDSSTIPENDIER BESLUTADE 2020**		INKOMST- UNDERSÖKNINGEN*
	Fastställd förvärvsinkomst 2018, median	Antal med inkomstuppgift/ totalt antal inkl. de utan inkomstuppgift	Fastställd förvärvsinkomst 2014, median****
Musik	194 253	285/297	250 323
Bild och form	142 851	341/369	178 420
Teater	267 100	37/37	260 929
Dans och cirkus	158 200	37/37	215 294
Film	194 758	38/42	173 432
Ord***	-	-	253 569

* Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016.

**Exklusive de som uppgett 0 kronor i inkomst.

***Ordområdet ingår inte i Konstnärsnämndens stipendier och bidrag. Det hanteras av Författarfonden. Men det var med i inkomstundersökningen (Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016).

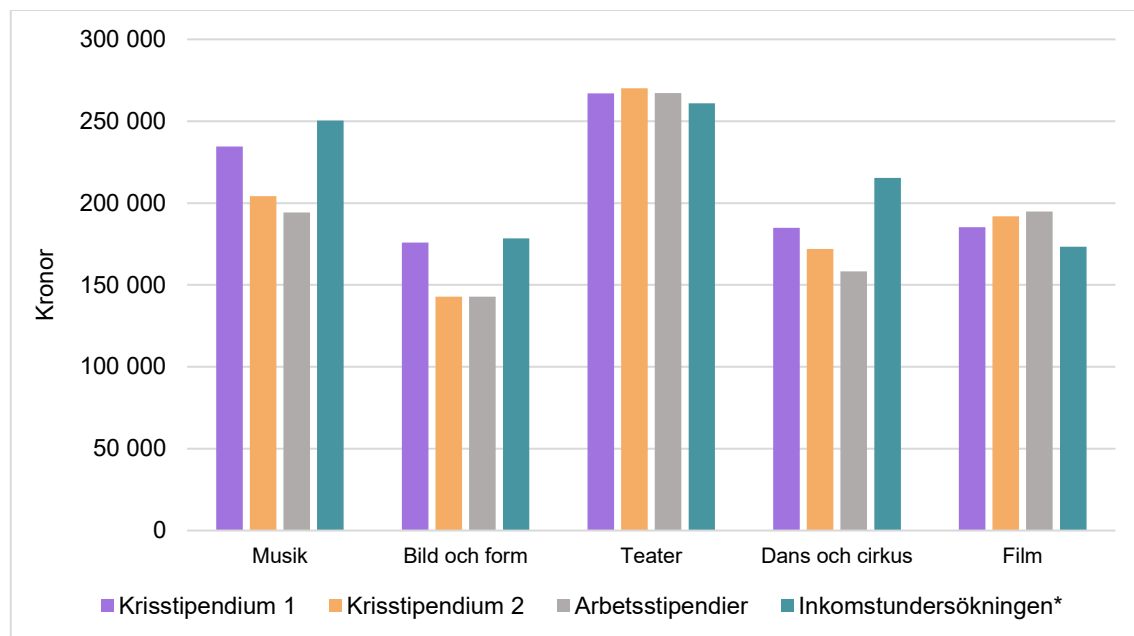
****I denna uppgift ingår skattefria stipendier.

När vi jämför inkomstuppgifterna mellan de olika konstområdena så framträder ett likartat mönster både för dem som beviljats krisstipendier och de som beviljats arbetsstipendier (figur 10). De högsta medianinkomsterna finns inom teaterområdet och de lägsta inom bild- och formområdet. Efter teaterområdet tycks musikområdet komma och därefter ungefär likartade inkomster inom dans- och cirkusområdet respektive film. Som referens har vi med uppgifter från inkomstundersökningen och även där ser vi samma inbördes ordning mellan konstområdena.¹⁷

¹⁶ Fastställd förvärvsinkomst i åldrarna 20–64 år. Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁷ Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016.

Figur 10. Medianinkomster per konstområde. Krisstipendier och arbetsstipendier 2020 samt inkomstundersökningen*.



*Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016.

Slutligen ser vi att datakvaliteten behöver förbättras så att vi framöver kan göra säkrare bedömningar och analyser om konstnärernas inkomster inom ramen för bidragsgivningen. Dels behöver vi utveckla datainsamlingen i ansökningarna för att höja och säkerställa kvaliteten i inkomstuppgifterna, dels arbetar vi med att utveckla inkomstanalyser via Statistiska centralbyråns register – ett arbete som omfattar hela konstnärgruppen.

4.5 Förekomst av företag och fördelning på företagsform

Det är vanligt och blir allt vanligare att yrkesverksamma konstnärer bedriver sin verksamhet i företagsform. Många konstnärer är också kombinatörer, med vilket menas att de kombinerar anställningar med egen näringsverksamhet.

Andelen konstnärer som hade näringsverksamhet år 2014 totalt sett – både de som kombinerar med anställningar och de som endast bedriver näringsverksamhet – uppskattades till 60 procent i vår inkomstundersökning från 2016.¹⁸ Däremot deklarerade endast 34 procent inkomst från näringsverksamhet, vilket visar på att många konstnärer med näringsverksamhet inte redovisar överskott.

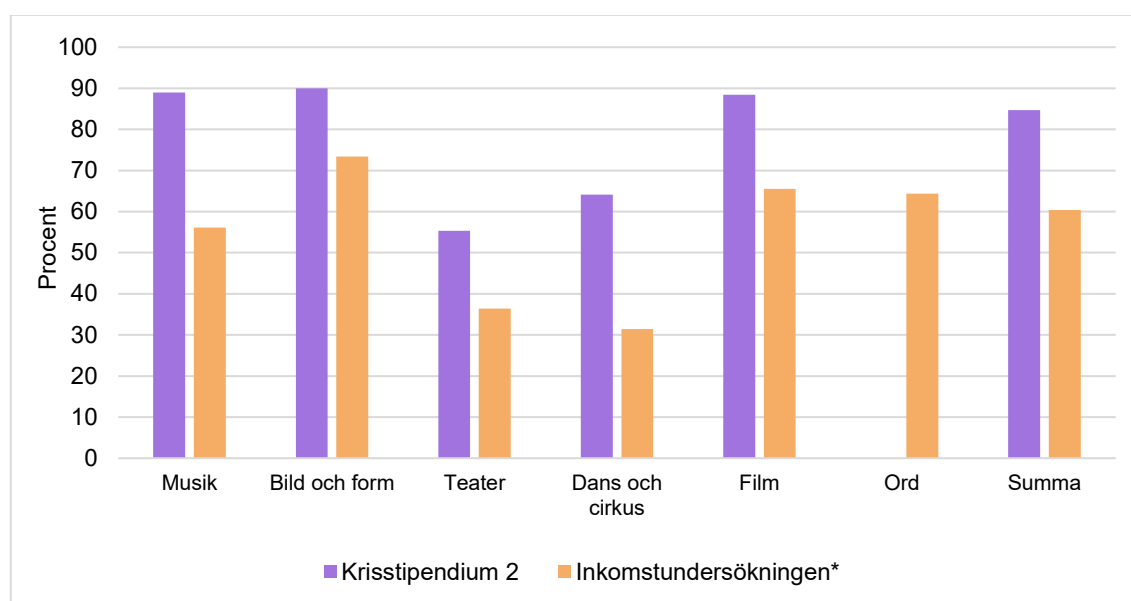
I ansökningsformulären till Krisstipendium 2 efterfrågades uppgifter om de sökande hade näringsverksamhet och i vilken bolagsform de hade denna.¹⁹

¹⁸ Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016.

¹⁹ För de ordinarie stödformerna kommer denna uppgift att kunna sammanställas för sökande från och med 2021.

Underlaget visar att hela 85 procent av de som beviljats Krisstipendium 2 bedrev näringsverksamhet år 2020, betydligt fler än det var i vår inkomstundersökning 2014. Dock motsvarar populationerna inte varandra helt. Populationen 2014 inkluderar samtliga konstnärer och sannolikt en del som inte var yrkesverksamma i någon högre grad. Vi vet också att det generellt sett har blivit vanligare med näringsverksamhet eftersom antalet fasta anställningar minskar.²⁰ Inom näringsgren SNI 90 (den som mest motsvarar konstnärers yrkesverksamhet) har antalet företag ökat särskilt mycket, med omkring 50 procent mellan år 2008 och 2020, enligt uppgifter i Företagsdatabasen hos Statistiska centralbyrån.

Figur 11. Andel med företag per konstområde bland de beviljade inom Krisstipendium 2 samt i inkomstundersökningen*.



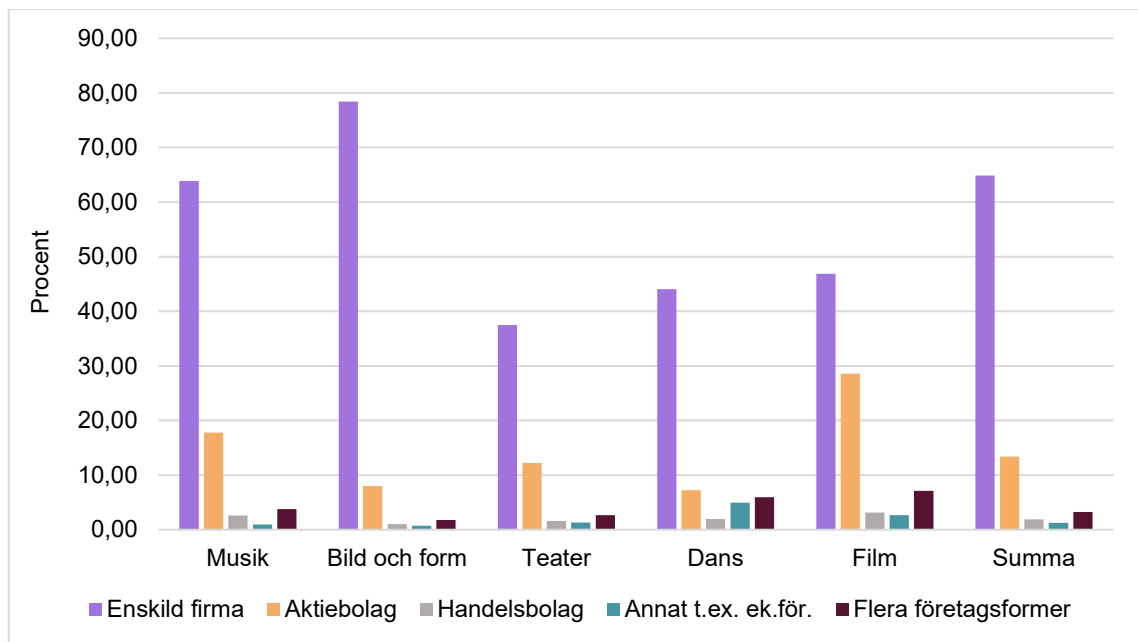
*Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016. I totalandelen ingår konstnärer inom ordområdet.

Av de som beviljades Krisstipendium 2 var näringsverksamhet vanligast inom bild, form, musik och film, med närmare 90 procent. Inom dans och cirkus samt teater var det mindre vanligt, och det är också de konstområden där det fortsatt finns fler anställningsmöjligheter.

Enskild firma var den vanligaste företagsformen och därefter kom aktiebolag. Handelsbolag och andra företagsformer var relativt ovanliga, endast några enstaka procent av konstnärerna bedrev näringsverksamhet i dessa former. Drygt tre procent av konstnärerna hade fler än ett företag.

²⁰ Se t.ex. Dramatiska villkor. Länsteatrarnas ekonomiska handlingsutrymme 1980–2015, Myndigheten för Kulturanalys 2017.

Figur 12. Krisstipendium 2 bifall. Andel med företag per företagsform och konstområde.



5 Iakttagelser och utfall för olika konstområden

Nedan sammanställer vi de iakttagelser som gjorts av myndighetens handläggare under hösten och vintern 2020 i samband med Krisstipendium 2. Vi ser att situationen för konstnärerna är likartad som då förra rapporten skrevs²¹, vilken avsåg läget under våren och sommaren 2020. Men vi kan också konstatera att krisen fördjupas på grund av att pandemin och restriktionerna fortgår.

Utifrån de berättelser som myndighetens handläggare har tagit del av kan vi se att många konstnärer söker försörjning på annat håll – en del tar jobb utanför kulturbranschen, en del börjar studera och andra försöker hålla ut på olika sätt, som till exempel genom stipendier, egna eller anhörigas resurser så att de kan vara kvar i yrket. De berättelser som handläggare och sakkunniga tagit del av vid beredningen av ansökningarna vittnade om enskilda konstnärers utsatthet när arbetsmarknaden plötsligt försvinner.

Nedan beskriver vi övergripande reflektioner utifrån handläggningen och bedömningen av ansökningarna. Därefter uppmärksammar vi några iakttagelser och skillnader eller förändringar som vi sett i samband med handläggningen av Krisstipendium 2.

En generell trend är att det efterhand blivit fler ansökningar till våra ordinarie arbetsstipendier ju längre pandemin pågår. Det beror förstås på krisen i sig, men också att fler yrkesverksamma konstnärer i och med krisstipendierna har fått upp ögonen för vår ordinarie bidragsgivning. Däremot har det blivit färre ansökningar till internationella utbyten och resor, vilket också kan härledas till den osäkra situationen gällande resor.

5.1 Musik

Krisen drabbade musikområdet omedelbart och dess effekter fördjupades ju längre krisen pågick – såväl lokalt som regionalt, nationellt och internationellt. Musikkonstnärer får sina inkomster både från konserter, föreställningar, skivförsäljning, streaming och royaltyintäkter i samband med att musiken spelas. Till skillnad från scenkonsten, har musikkonsten fördelen av att ha en internationellt välutvecklad marknad för inspelad musik. Även om krisen orsakade stora intäktsbortfall, främst på grund av inställda föreställningar, konserter och turnéer, drabbades även inspelningsbranschen. I takt med att upphovsrättsintäkter minskar och/eller uteblir har också lönsamheten och investeringarna i nya utgivningar förändrats. Att lansera musik i det enorma digitala utbud som finns i dag kräver vanligen att man samtidigt gör framträdanden och turnéer. De riktigt stora artisterna har i vissa fall lyckats med att nå ut och skapa intäkter via digitala spelningar, men många konstnärer i musikaliska uttryck med ett mindre publikunderlag har stött på stora svårigheter att få publiken att betala för till exempel strömmade konserter på internet.

Även det faktum att offentliga inrättningar och privata näringsidkare inte har kunnat ta emot besökare, kunder eller gäster och hålla verksamheten öppen, har kraftigt minskat de upphovsrättsliga inkomster som konstnärer lever på. Vi kan också se en uppskjuten effekt

²¹ Konstnärers ekonomiska villkor under pandemin. Uppföljning och kunskapsunderlag för fortsatt utveckling av stödåtgärder. Rapport 2020:2, Konstnärsnämnden 2020.

eftersom det finns en tidsmässig eftersläpning för avräknings- och betalningsströmmarna, vilket kan förlänga svårigheterna till försörjning även efter att pandemins samhällspåverkan har klingat av.

I Krisstipendium 1 fördelades drygt 1 100 stipendier till musikområdet och i Krisstipendium 2 nästan 1 800 stipendier. Andelen kvinnor var 36 procent i Krisstipendium 1 och 31 procent i Krisstipendium 2 och genomsnittsåldern var 42 år i Krisstipendium 1 och 39 år i Krisstipendium 2. Det var alltså en något lägre andel kvinnor och de var något yngre i Krisstipendium 2 än i Krisstipendium 1.

Inom musikområdet var de sökande huvudsakligen musiker och konstnärer som har dubbel kompetens som musiker/komponist.

Det var fler renodlade komponister i Krisstipendium 2 än i Krisstipendium 1. Renodlade komponister utan publika livespelningar har sina huvudsakliga inkomster via royaltysättningar och kunde därför inte söka Krisstipendium 1 eftersom de ännu inte hade intäktsbortfall att visa.

I Krisstipendium 2 införde vi konstnärskategorin musikproducent/dirigent för att tydliggöra att denna konstnärskategori också kunde söka stipendium. Denna kategori kommer fortsättningsvis att finnas i Konstnärsnämndens ordinarie bidragsgivning.

5.2 Bild och form

En stor del av bild- och formkonstnärernas arbetsmarknad har påverkats av pandemin. Utställningsverksamheten stannade av eller flyttades fram på obestämd tid. Viktiga försäljningstillfällen uteblev när påsk- och höstrundor²² ställdes in. Andra typer av uppdrag påverkades också. Internationellt verksamma konstnärer kunde inte resa.

I Krisstipendium 1 fördelades 327 stipendier till bild- och formområdet och i Krisstipendium 2 fördelades 1 655 stipendier. I Krisstipendium 1 var andelen kvinnor 66 procent bland de beviljade stipendierna jämfört med 60 procent i Krisstipendium 2. Genomsnittsåldern var 49 år i båda stipendieomgångarna. Det var alltså en något lägre andel kvinnor i det senare stipendiet men genomsnittsåldern var lika.

Inom konstområdet bild och form var det övervägande flest bildkonstnärer.

Inom konstområdet bild och form var bildkonstnärer i majoritet, vilket de vanligen är även inom de ordinarie stöden. Däremot har formgivare, fotografer och illustratörer sökt krisstipendierna i större utsträckning jämfört med de ordinarie utlysningarna. Det är

²²I samband med påsk och andra ledigheter ordnas ofta lokala konstrundor då konstnärer ställer ut och visar sin konst antingen i den egna ateljén eller på ett lokalt galleri eller konsthall.

yrkesgrupper som kännetecknas av många uppdrag och där det finns en större marknad. Flera av dessa har aldrig tidigare vänt sig till Konstnärsnämnden.

I och med att kriterierna för Krisstipendium 1 inte var anpassade till att bild- och formkonstnärer vanligen inte kan uppvisa avtal och därmed styrka intäktsbortfall, öppnade kriterierna för Krisstipendium 2 upp för en större grupp av bild- och formkonstnärer att kunna söka. När det gäller Krisstipendium 1 så kunde vi se att många fotografer sökte och fick stipendiet. De hade i stor utsträckning skriftliga avtal. Vi beviljade många stipendier till renodlade uppdragsfotografer (bröllopsfotografer, evenemangsfotografer, pressfotografer m.fl.). Den gruppen kom inte i fråga för Krisstipendium 2 eftersom de inte bedömdes vara verksamma i ett konstnärligt sammanhang

Oftast gick det bra att bedöma om verksamheten var av tillräcklig omfattning och om det var i konstnärliga sammanhang. Men inom vissa uttryck var det svårare att veta om det som presenterades föll inom ramen för konstnärlig verksamhet. Det handlar framför allt om de konstnärskap som inte är verksamma genom en traditionell utställningsform, där konsten möter en publik eller mottagare på andra sätt. Ett exempel kan vara en sökande som är ljussättare. Är det en ljuskonstnär eller är det en ljus tekniker?

Arbetsstipendierna inom bild- och formområdet utlystes parallellt med Krisstipendium 2 och där fick vi fler ansökningar än tidigare år. Däremot låg antalet projektansökningar på en normal nivå, eftersom utlysningen gjordes under tidig höst.

Ungefär lika många bild- och formkonstnärer sökte arbetsstipendium 2020 som Krisstipendium 2. Alla som var berättigade att söka arbetsstipendium skulle formellt kunna varit potentiella mottagare av Krisstipendium 2, men eftersom arbetsstipendierna har en tidsspärr för när man kan söka igen (man måste ha ett visst tidsmässigt uppehåll mellan stipendierna) hade vi hade förväntat oss fler sökande till krisstipendiet. Anledningen till att det inte blev så kan vara att Det finns därför en risk att de sökande trodde att de inte kunde söka *både* arbetsstipendium och Krisstipendium 2.

Vad gäller internationella stöd har vi under pandemin sett en dryg halvering av antalet ansökningar. De som fått stöd för resor och utbyten under pandemin har i stor utsträckning fått flytta fram dessa.

5.3 Teater

Under 2020 stängdes teatrar, scener och scenkonstverksamheter ner. En påtaglig utmaning framöver, beroende på hur länge krisen kommer att pågå, är svårigheten att återuppta verksamheter och att fortsatt ha tillgång till lokaler och scener efter pandemin.

Teatergrupper som har verksamhetsbidrag och kan betala sin hyra och löner, har försökt göra det bästa av situationen och repeterar smittsäkert samt strömmar i många fall sina föreställningar. En positiv effekt är att filmupptagning av föreställningar och hur man kan presentera scenkonst digitalt har utvecklats. Skådespelare och regissörer berättar om projekt, ofta statligt eller regionalt finansierade, som repeterats och förberetts under flera månader, men sedan inte kommit till premiär på grund av restriktionerna. En del föreställningar har kunnat färdigställas, men enbart spelats ett par gånger och sedan lagts

ner. Det har inneburit svårigheter för många inblandade, men särskilt bör nämnas de fria grupperna som ofta har små ekonomiska marginaler.

Frilansare som inte är knutna till en grupp riskerar att helt försvinna från branschen när de tvingas att ta en annan typ av jobb för sin försörjning. Några studerar och omskolar sig. Frilansare är väldigt utsatta, många beskriver en situation med totalstopp för jobb och uppdrag vilket beskrivs som en katastrof i ansökningarna, då intäkterna för många helt upphört sedan mars 2020. Det handlar om alla scenkonstartister, även de som vanligtvis inte söker hos oss, som exempelvis de som jobbar inom stå-upp, magi/clown, show med mera.

I Krisstipendium 1 fördelades 222 stipendier till teaterområdet och i Krisstipendium 2 fördelades 377 stipendier. Andelen kvinnor var 54 procent i Krisstipendium 1 och 52 procent i Krisstipendium 2 och genomsnittsåldern var 45 år i båda stipendieomgångarna. Det var alltså en något lägre andel kvinnor men genomsnittsåldern var lika.

Över hälften av de beviljade var skådespelare (cirka 60 procent), därefter regissörer, scenografer, ljussättare, ljudsättare och clown. Bland övriga fanns bland annat mimare, dockspelare, kostymteknare, maskörer, varietéartister, cirkusartister, performanceartister, manusförfattare och dramaturger.

Vi har kunnat se att en större grupp mer etablerade teaterregissörer, skådespelare och scenografer från bland annat fria grupper inte sökte Krisstipendium 2. Det kan vara så att en del av dessa frilansare är knutna till fria grupper och har en pågående anställning. Dock kunde man söka Krisstipendium 2 om man hade en projektanställning exempelvis i en fri grupp eller på en teater. Att ansökningar avsågs berodde främst på att omfattningen av verksamheten var för liten eller att den sökande inte var verksam i ett konstnärligt sammanhang.

Vissa ansökningar var svårbedömda, det kunde handla om konstnärliga uttryck som vanligtvis inte söker hos Konstnärsnämnden där det ibland var svårt att avgöra om det var ett konstnärligt sammanhang på professionell nivå.

Vi fick dubbelt så många ansökningar om arbetsstipendier i april än vanligt. Många uttryckte stor oro för ekonomin även i dessa ansökningar. Till internationella bidrag fick vi in ungefär hälften så många ansökningar som ett normalt år. Väldigt många skjuter upp tidigare beviljade resor och utbyten. Även tidigare beviljade projekt skjuts på framtiden.

5.4 Dans och cirkus

Både inom dans och cirkus produceras de flesta föreställningarna inom det fria kulturlivet. För dem har pandemin till stor del inneburit inställda eller uppskjutna turnéer och/eller samarbeten, varav en stor del internationella både inom och utom Europa. Uppskjutna föreställningar och turnéer innebär merkostnader för upphovspersonerna (koreograf/cirkusregissör/kompani som leder arbetet med att skapa föreställningar) eftersom det kräver längre anställningar, fler repetitionsperioder och eventuellt nya medverkande.

Sedan våren 2020 har det också varit svårt att få nya kontrakt.

Spelplatser/arrangörer/kommunala och regionala bokare har inte kunnat eller velat boka på grund av osäkerheten kring pandemins utveckling. Många arrangörer stoppade redan i våras sina inköp av föreställningar för hösten vilket ledde till brist på intäkter under samma period. Reserestriktioner hindrade dem också från att genomföra och planera in nya turnéer utomlands.

De fria aktörerna är beroende av tillgång till träningsmöjligheter, plats att repetera och producera på samt visningsmöjligheter/kontakt med arrangörer. Mycket få har egna lokaler. Sedan våren är daglig träning antingen inställd eller reducerad till att bara omfatta ett fåtal medverkande åt gången. Inom båda konstområdena har man ofta internationella konstnärliga samarbeten som nu försvårats med för olika länder skiftande reserestriktioner. Spelplatserna/scenerna har också haft problem att anpassa sig till restriktionerna. Vissa har redan få publikplatser med trånga foajéer och därmed svårt att smittskyddsanpassa utrymmena. De flesta har även begränsat medel för att genomföra förändringar, särskilt som en begränsad publik även medför minskade intäkter.

I Krisstipendium 1 fördelades 129 stipendier till dans- och cirkusområdet och i Krisstipendium 2 fördelades 304 stipendier. Andelen kvinnor var 67 procent i Krisstipendium 1 och 65 procent i Krisstipendium 2. Genomsnittsåldern var 37 år respektive 36 år. Det var alltså en lite lägre andel kvinnor i Krisstipendium 2 och de var något yngre än i Krisstipendium 1.

Inom dans- och cirkusområdet var dansare/koreograf vanligast vilket beror på att många är både och. De är också i majoritet även inom de ordinarie stöden. Därefter kom ungefär lika många dansare som cirkusartister. Cirkusartister utgjorde dock en större andel än vid ordinarie ansökningsomgångar.

Handläggare och sakkunniga som bedömde Krisstipendium 2 bedömer att det är relativt få sökande inom dans och cirkus, då flera etablerade namn saknas. En trolig orsak kan vara att de som har verksamhetsbidrag från stat, region och/eller kommun låter bli att söka, eftersom de klarar sig på sina befintliga medel. Det finns indikationer på att en del börjat studera för att klara sig genom krisen. Det är också möjligt att de som har utgått från att Krisstipendium 2 hade samma riktlinjer som Krisstipendium 1 trodde att de inte var berättigade att söka.

Det var få ansökningar inom dans- och cirkusområdet om Krisstipendium 2 som avslogs. Det rörde sig främst om sådana med otillräcklig yrkesverksamhet som konstnär, till exempel de som huvudsakligen arbetar som pedagoger.

I de ordinarie stöden har det varit färre ansökningar till bidragen för internationellt utbyte och resor.²³

²³ För närvarande pågår en ansökningsperiod om arbetsstipendium. Det är sannolikt att det kommer att bli fler ansökningar än vanligt.

5.5 Film

Många filminspelningar har fått ställas in under pandemin, vilket inneburit intäktsförluster för konstnärer i branschen. Dock har en del kunnat fortsätta arbeta med till exempel manusförfattande, klippning etc., även om själva inspelningsdelen har ställts in. En del fotografer och filmare har kunnat arbeta med streaming och live-sändningar, som ökat under pandemin. Det har därmed öppnats en till viss del ny arbetsmarknad för att filma och paketera föreställningar, konserter, konferenser, events och liknande som ska sändas på tv-kanaler, i sociala medier eller på olika plattformar.

I Krisstipendium 1 fördelades 144 stipendier till filmområdet och i Krisstipendium 2 fördelades 224 stipendier. Andelen kvinnor var 49 procent i Krisstipendium 1 och 43 procent i Krisstipendium 2 och genomsnittsåldern var 42 år i Krisstipendium 1 och 44 år i Krisstipendium 2. Det var alltså en något lägre andel kvinnor men samtidigt något äldre i Krisstipendium 2 än i Krisstipendium 1.

De vanligaste yrkena var dokumentärfilmare och filmregissörer (ungefär lika många) och därefter kategorin filmare (oftast dokumentär- eller kortfilmare), och sedan filmfotografer.

Krisstipendium 1 kunde sökas av uppdragsfilmare till exempel inom reklam- och informationsfilm. De hade ofta tydliga kontrakt skrivna i god tid, till skillnad från flera inom till exempel dokumentär- och kortfilm. Däremot var kriterierna för Krisstipendium 2 sådana att uppdrags- eller reklamfilmare inte kunde beviljas det krisstipendiet, eftersom det krävde ett konstnärligt sammanhang.

Fler etablerade frilansande dokumentärfilmare sökte Krisstipendium 2 än Krisstipendium 1. Denna grupp har sällan kontrakt utan är enskilda företagare som gör egna filmproduktioner och därför kunde de inte söka Krisstipendium 1.

Krisstipendium 1 söktes främst av regissörer och andra konstnärer i filmbranschen med tydliga kontrakt, kopplade till stora långfilmsproduktioner som ställts in. Den gruppen fanns inte representerad vid Krisstipendium 2. Krisstipendium 2 söktes däremot av nytexaminerade, som ännu inte kommit igång med sin konstnärliga verksamhet. Den gruppen var svår att bevilja utifrån kriteriet om att vara yrkesverksam konstnär.

Det var ibland också svårt att bedöma om omfattningen av den konstnärliga verksamheten var tillräcklig. Filmare försörjer sig ofta på att göra uppdrag blandat med egen konstnärlig film, och här blev bedömningen om den konstnärliga delen av yrkesverksamheten var av tillräcklig omfattning.

Det var relativt få inom film generellt som sökt Krisstipendium 2. Flera etablerade filmare, animatörer och regissörer fanns inte bland de sökande. Ansökningsperioden var endast två veckor och sammanföll med utlysningen av projektbidragen för film/teater, vilket möjligen hade en påverkan. En annan förklaring skulle kunna vara den ovan beskrivna, att de eventuellt tillfrågats om andra typer av uppdrag när en stor del av organisationers

verksamhet ställts om och blivit digital. Många är de event och föreställningar som filmats under året och lagts ut på nätet i olika sammanhang.

Ansökningarna inom film om arbetsstipendium 2020 var dubbelt så många som vanligt. Antalet ansökningar om projektbidrag låg på samma nivå som tidigare medan antalet internationella ansökningar minskade.

6 Kommunikation om stipendieutlysningar

Konstnärsnämnden har som ambition att alla yrkesverksamma konstnärer ska ha kännedom om de stipendier och bidrag som finns att söka hos myndigheten. Det innebär att alla som uppfyller stipendiernas kriterier och har intresse av att söka också ska kunna göra det. En förutsättning är att vi når ut med information.

Konstnärsnämnden informerar om utlysningar för stipendier och bidrag via en rad olika kommunikationskanaler. Myndighetens webbplats, som har cirka 20 000 besökare per år är central. En annan viktig kanal för att sprida information om stipendier och bidrag är nyhetsbrevet. Detta skickas vanligtvis ut en gång i månaden och når numera (januari 2021) cirka 7 000 prenumeranter.

Konstnärsnämnden använder sig av flera sociala mediekanaler för att nå ut. Den kanal som används mest frekvent för spridning av information om utlysningar är myndighetens Facebook-konto som har cirka 2 400 följare (februari 2021). Även verksamhetsgrenarna IASPIS och Kulturbryggan har närvaro på Facebook och utöver detta finns myndigheten på LinkedIn. Vi annonserar i relevant fackpress och inför vissa utlysningar har annonsutrymme köpts i sociala medier. Detta skedde bland annat i samband med Krisstipendium 1.

Flera bransch- och yrkesorganisationer publicerar våra aktuella utlysningar. Genom Facebook-sidan har dessa organisationer även börjat dela våra inlägg vidare, vilket gör spridningseffekten stor.

6.1 Hur nådde informationen om krisstipendierna ut?

Målgruppen för krisstipendierna var bredare än för ordinarie bidragsgivning och målsättningen var att inkludera konstnärer från hela kulturens ekosystem.

I arbetet för att sprida information om krisstödet användes myndighetens alla kommunikationskanaler och med kraftigt ökad frekvens. Under den period som krisstödet varit aktuella har också intresset för att få information om Konstnärsnämnden ökat. Som exempel kan tas att prenumeranter på nyhetsbrevet har stigit från 5 404 i januari 2020 till 7 114 i januari 2021.

Något som i hög grad präglade kommunikationen av framför allt Krisstipendium 1 var det stora medieintresset. Myndigheten strävade efter tydlighet och transparens för att bemöta granskningen. Alla intervjuförfrågningar bejakades. Utöver det kommunicerade myndigheten aktivt med media via de egna kommunikationskanalerna bland annat via pressmeddelanden, nyhetsbrev och debattinlägg.

Myndigheten upprätthöll en aktiv dialog i sociala medier under Krisstipendium 1. Alla inlägg som gjordes på myndighetens Facebook-kanal besvarades under både Krisstipendium 1 och 2 och i de mest kommunikationsintensiva tidsperioderna säkrades att frågeställare/kommenterare skulle få ett svar skyndsamt även efter kontorstid. Facebookinläggen nådde många fler än de som följer sidan, inläggen om Krisstipendium 1 nådde ungefär 10 000 personer och de om Krisstipendium 2 nådde ungefär 20 000 personer.

Den stora skillnaden berodde på att vi startade Facebook-sidan under våren och att följarskaran snabbt vuxit i storlek.

Antal unika besökare på webbplatsen (under perioden 1 oktober–30 november) var drygt 14 000 på sidan med information om Krisstipendium 2 och drygt 11 000 på sidan med frågor och svar om Krisstipendium 2. Av besökarna var det nästan 6 000 som var nya besökare (ej besökt sidan under den senaste 2-årsperioden), vilket visar att vi nått fram med informationen till personer som normalt inte söker stipendier.²⁴

Konstnärsnämndens direktör, Anna Söderbäck, medverkade tillsammans med Kulturrådets generaldirektör Kajsa Ravin i webinariet Monday Music Meetup inför båda krisstöden. Dessa webinarier har haft cirka 1 400 visningar totalt. Inför Krisstipendium 2 deltog myndighetsstrateg Louise Dahlgren i ett webinarium arrangerat av Kulturrådet.

Antal sökande till Krisstipendium 2 var, med tanke på att kravet på dokumenterat intäktsbortfall tagits bort, lägre än förväntat. Vi har därför ställt frågan om kommunikationen kring stipendiet och dess kriterier nådde fram till målgruppen. Vi kan konstatera att den mediala uppmärksamheten bidragit positivt samt att myndighetens egna insatser har varit varierade och effektiva. Trots det har det funnits vissa oklarheter och missuppfattningar bland konstnärer, som negativt kan ha påverkat hur många som ansökt. En ytterligare förklaring kan vara att ansökningsperioden var relativt kort, men också att det under ansökningsperioden fanns en tro på att pandemin var i avtagande och uppdrag åter började bokas.

²⁴ Myndighetens webbplats är under omarbetning och antal visningar för Krisstipendium 1 har tyvärr inte dokumenterats, eftersom de sidorna på webbplatsen flyttades.

7 Tabellbilaga

Tabell 4. Beviljade belopp 2020 per konstområde. Kronor.

	Krisstipendium 1	Krisstipendium 2	Ordinarie stipendier och bidrag 2020* (exkl. residenskostnader)
Musik	40 085 000	90 209 400	24 804 900
Bild och form	11 160 000	83 081 000	81 575 899
Teater	8 135 000	18 925 400	10 075 100
Dans och cirkus	4 550 000	15 260 800	11 605 100
Film	5 975 000	11 244 800	12 606 000
Samtliga	69 905 000	218 721 400	140 666 999

*Exklusive kostnader för resor, boenden och ateljéer kopplade till residens.

Tabell 5. Antal ansökningar, antal beviljade, totalt och per konstområde.

5 a. Krisstipendium 1

	Sökt	Beviljade	Beviljandegrad, procent
Musik	1 739	1 134	65,2
Bild och form	896	327	36,5
Teater	299	222	74,2
Dans och cirkus	202	129	63,9
Film	191	144	75,4
Samtliga	3 327	1 956	58,8

5 b. Krisstipendium 2

	Sökt	Beviljade	Beviljandegrad, procent
Musik	1 857	1 797	96,8
Bild och form	1 851	1 655	89,4
Teater	413	377	91,3
Dans och cirkus	311	304	97,7
Film	269	224	83,3
Samtliga	4 701	4 357	92,7

5 c. Ordinarie stipendier och bidrag 2020*

	Sökta och behandlade ansökningar	Beviljade	Beviljandegrad, procent
Musik	1 124	428	38,1
Bild och form	3 152	624	19,8
Teater	518	135	26,1
Dans och cirkus	468	152	32,5
Film	869	163	18,8
Samtliga	6 131	1 502	24,5

*Inkluderar ej de som beviljats utan ansökan.

Tabell 6. Sökande till Krisstipendium 1 (K1) som även sökt Krisstipendium 2 (K2). Procent.

	Andel av sökande till K1 som även sökt K2	Andel av dem som fått avslag på K1 som sökt K2	Andel av dem som fått bifall på K1 som sökt igen
Bild och form	46	44	50
Musik	54	45	59
Teater	35	32	36
Dans och cirkus	59	51	64
Film	38	42	37
Totalt	50	44	54
Man	53	47	57
Kvinna	46	41	49

Tabell 7. Beviljade krisstipendier 2020, Krisstipendium 1 (K1) och Krisstipendium 2 (K2).
Antal stipendier och antal individer.

	Beviljade
Beviljats ett krisstipendium (K1 eller K2) antal individer	4 291
Beviljats två krisstipendier (K1 och K2) antal individer	1 011
Totalt antal individer som beviljats krisstipendier 2020*	5 302
Totalt antal fördelade krisstipendier	6 313

Tabell 8. Beviljade stipendier och bidrag 2020. Andel kvinnor i procent.

	Krisstipendium 1	Krisstipendium 2	Ordinarie stipendier och bidrag 2020
Musik	35,7	30,9	36,0
Bild och form	66,4	59,8	65,2
Teater	54,5	51,7	65,9
Dans och cirkus	67,4	64,8	72,3
Film	49,3	42,9	46,0

Tabell 9. Beviljade stipendier och bidrag 2020. Genomsnittsålder.

	Krisstipendium 1	Krisstipendium 2	Ordinarie stipendier och bidrag 2020
Musik	41,9	39,4	42,9
Bild och form	49,1	49,3	43,1
Teater	45,6	44,7	40,5
Dans och cirkus	37,7	35,7	37,1
Film	41,8	44,3	41,4
Totalt	41,9	43,7	42,0

Tabell 10. Beviljade stipendier och bidrag 2020. Antal bifall per konstnärskategori.

Konstområde	Konstnärskategori	Krisstipendium 1	Krisstipendium 2	Ordinarie 2020
Teater	Skådespelare	100	206	39
Teater	Teaterregissör	17	53	27
Teater	Scenograf	14	21	13
Teater	Clown	9	6	3
Teater	Kostymtecknare	8	10	3
Teater	Ljussättare	8	12	3
Teater	Maskör	4	5	2
Teater	Mimare	2	4	2
Teater	Dockspelare	1	2	7
Teater	Dramaturg	1	7	8
Teater	Ljudsättare	0	10	6
Musik	Musiker	730	935	103
Musik	Musiker/komponist	381	715	248
Musik	Komponist	16	62	77
Musik	Musikproducent/dirigent	0	83	0
Film	Dokumentärfilmare	45	69	63
Film	Filmregissör	26	55	50
Film	Filmare	21	39	30
Film	Filmfotograf	18	16	5
Film	Animatör	7	14	6
Film	Filmklippare	5	9	1
Film	Ljuddesigner	2	2	2
Film	Scenograf	2	0	0
Film	Skådespelare	0	0	1
Dans och cirkus	Dansare/koreograf	61	147	91
Dans och cirkus	Dansare	33	68	30
Dans och cirkus	Cirkusartist	28	70	15
Dans och cirkus	Koreograf	6	16	16
Bild och form	Bildkonstnär*	150	1 047	418
Bild och form	Fotograf	84	142	43
Bild och form	Formgivare	38	114	37
Bild och form	Konsthantverkare	22	185	66
Bild och form	Illustratör	17	91	19
Bild och form	Textilkonstnär	12	68	33
Bild och form	Arkitekt	3	8	7
Övriga konstnärskategorier, alla konstområden**		85	66	28
Summa		1 956	4 357	1 502

*I gruppen bildkonstnär ingår alla konstnärer som arbetar med bild, skulptur eller andra uttryck och som inte ingår i någon av de andra yrkeskategorierna inom bild och form.

**I gruppen övriga finns personer inom teater och film som inte känt sig hemma i någon av de förvalda kategorierna eller personer verksamma inom flera kategorier.

Tabell 11. Utbildningsnivå hos de som fått stipendium eller bidrag, 2020.

	Krisstipendium 1		Krisstipendium 2		Ordinarie stipendier och bidrag 2020	
	Bifall	%	Bifall	%		%
Konstnärlig högskola	1 036	53,0	2 520	57,9	1 074	71,5
Annan konstnärlig utbildning	421	21,5	841	19,3	157	10,4
Annan utbildning	195	10,0	390	9,0	101	6,7
Ingen utbildning	245	12,5	422	9,7	62	4,1
Ej angivet	59	3,0	180	4,1	108	7,2
Summa	1 965	100,0	4 353	100,0	1 502	100,0

Tabell 12. Beviljade ansökningar per län. Antal och fördelning per län, 2020.

LÄN	Krisstipendium 1	Fördelning av alla bifall per län	Krisstipendium 2	Fördelning av alla bifall per län	Ordinarie 2020	Fördelning av alla bifall per län
	Antal bifall		Antal bifall		Antal bifall	
Blekinge	9	0,5	11	0,3	4	0,3
Dalarna	39	2,0	56	1,3	25	1,7
Gotland	8	0,4	32	0,7	4	0,3
Gävleborg	22	1,1	49	1,1	9	0,6
Halland	36	1,8	63	1,4	16	1,1
Jämtland	9	0,5	32	0,7	12	0,8
Jönköping	14	0,7	22	0,5	6	0,4
Kalmar	19	1,0	47	1,1	10	0,7
Kronoberg	4	0,2	22	0,5	5	0,3
Norrbottn	12	0,6	39	0,9	19	1,3
Skåne	236	12,1	597	13,7	215	14,3
Stockholm	1 094	55,9	2 337	53,7	814	54,2
Södermanland	22	1,1	48	1,1	11	0,7
Uppsala	33	1,7	67	1,5	23	1,5
Värmland	17	0,9	44	1,0	11	0,7
Västerbotten	18	0,9	51	1,2	30	2,0
Västernorrland	20	1,0	50	1,1	7	0,5
Västmanland	10	0,5	24	0,6	6	0,4
Västra Götaland	290	14,8	655	15,0	231	15,4
Örebro	16	0,8	45	1,0	10	0,7
Östergötland	18	0,9	55	1,3	17	1,1
Utland	10	0,5	9	0,2	17	1,1
Adress ej angiven	0	0	2	0	0	0
Riket	1 956	100,0	4 357	100,0	1 502	100,0

Tabell 13. Genomsnittliga inkomster per konstområde för beviljade Krisstipendium 1, inkomstuppgifter för år 2018.*

Konstområde	Antal personer	Fastställd förvärvs-inkomst 2018, medelvärde	Fastställd förvärvs-inkomst 2018, median	Inkomst av kapital/räntor 2018, medelvärde	Utlandet*	Andelen** av inkomsten som kommer från konstnärligt arbete 2018, %
Musik	1 134	266 372	234 489	10 157		81
Bild och form	327	198 453	175 895	6 904		72
Teater	222	278 952	266 902	8 800		83
Dans och cirkus	129	198 129	184 942	6 025		84
Film	144	224 535	185 205	14 564		86
Totalsumma	1 956	249 175	219 101	9 518		80

*Uppgiften efterfrågades inte.

**Procentsatsen har uppgetts av de sökande och kommer inte från deklarerade inkomstuppgifter.

Tabell 14. Genomsnittliga inkomster per konstområde för beviljade Krisstipendium 2, inkomstuppgifter för år 2017–2019*.

Konstområde	Antal personer	Fastställd förvärvsinkomst 2017–2019, medelvärde	Fastställd förvärvs-inkomst 2017–2019, median	Inkomst av kapital/räntor 2017–2019, medelvärde	Inkomst i utlandet som inte beskattas i Sverige 2017–2019, medelvärde	Andelen** av inkomsten som kommer från konstnärligt arbete 2017–2019, %
Musik	1 797	223 656	204 333	15 385	5 763	80
Bild och form	1 655	156 400	142 833	13 786	4 671	57
Teater	377	282 027	270 080	11 886	6 156	85
Dans och cirkus	304	192 843	172 029	6 136	14 304	81
Film	224	204 425	191 887	18 417	11 433	76
Totalsumma	4 357	200 668	178 933	13 985	6 266	72

*Inkomstuppgifter registrerades endast som medelvärde för åren 2017–2019.

**Procentsatsen har uppgetts av de sökande och kommer inte från deklarerade inkomstuppgifter.

Tabell 15. Inkomstundersökningen 2014.*

Konstområde	Antal personer	Fastställd förvärvsinkomst 2014, median
Musik	6 828	250 323
Bild och form	10 057	178 420
Teater	3 650	260 929
Dans och cirkus	998	215 294
Film	1 135	173 432
Ord	2 269	253 569
Totalsumma	24 937	217 808

*Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärskommittén 2016.

Tabell 16. Andel konstnärer med företag, procent. Krisstipendium 2 och inkomstundersökningen 2014.*

	Krisstipendium 2, 2020 Alder 18–90 år	Inkomstundersökningen 2014** Alder 20–66 år
Musik	89,0	56,1
Bild och form	90,0	73,4
Teater	55,3	36,4
Dans och cirkus	64,1	31,4
Film	88,4	65,5
Ord	-	64,4
Totalsumma	84,7	60,4

*Uppgiften registrerades inte för Krisstipendium 1 och för ordinarie stöd.

** Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor. Konstnärsnämnden 2016.

Tabell 17. Andel konstnärer med företag bland de som fått Krisstipendium 2.

	Samtliga bifall	Därav med företag	Andel med företag, procent	Enskild firma	Aktiebolag	Handelsbolag	Annat till exempel ek. för.	Flera företagsformer
Musik	1 797	1 600	89	1 148	320	47	17	68
Bild och form	1 655	1 489	90	1 298	132	17	12	30
Teater	377	208	55	141	46	6	5	10
Dans och cirkus	304	195	64	134	22	6	15	18
Film	224	198	88	105	64	7	6	16
Summa	4 357	3 690	85	2 826	584	83	55	142

Tabell 18. Sökanden till Krisstipendium 1 och 2 fördelade på om de sökt, eller fått stöd tidigare*, antal och andel.

	Krisstipendium 1		Krisstipendium 2**	
	antal	%	antal	%
Har inte sökt tidigare*	1 436	43	1 068	23
Har sökt tidigare men inte beviljats stöd	618	19	950	20
Har sökt tidigare och fått stipendium/bidrag	1 273	38	2 683	57
Summa	3 327	100	4 701	100

*Ny sökande är den som aldrig tidigare sökt hos Konstnärsnämnden (>30 år).

**För Krisstipendium 2 som ej sökt tidigare, har inte heller sökt Krisstipendium 1.